Lietas arhīva Nr. CA-0029-23
ECLI:LV:LAAT:2023:0323.C26155920.8.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2023.gada 23.martā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesnese referente Alla Šilova,
tiesnese Silvija Vasiļevska,
tiesnese Inguna Tabore
izskatīja rakstveida procesā civillietu administratores /pers. A/ prasību pret /pers. B/, /pers. C/ par nekustamā īpašuma pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu, ar trešo personu /pers. D/, sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rēzeknes tiesas 2022.gada 20.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratore /pers.A/ 2020.gada 28.septembrī cēla Rēzeknes tiesā prasību pret /pers. B/, /pers. C/ par nekustamā īpašuma pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu, ar trešo personu /pers. D/.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem un argumentiem.

[1.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.oktobra spriedumu lietā Nr./numurs/ pasludināts /pers. B/ (turpmāk- parādnieks) maksātnespējas process un par parādnieka administratoru iecelta sertificēta administratore /pers. A/.

[1.2] Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 5.panta pirmo daļu, 92.panta pirmās daļas 3.punktu, 93.panta pirmās daļas 2.punktu, 128.pantu, 134.panta otrās daļas 2.punktu 137.panta 3., 9.punktu, prasītāja norāda, ka saskaņā ar administratores 2019.gada 9.decembrī sastādīto ziņojumu par parādnieka /pers. B/ mantas neesamību maksātnespējas procesā, parādniekam nav konstatēta manta, ko būtu iespējams atsavināt kreditoru prasījumu apmierināšanai. Savukārt saskaņā ar Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Valsts zemes dienesta vēsturiskajiem datiem parādniekam līdz 2019.gada 12.jūnijam bija nostiprinātās īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

[1.3] Saskaņā ar 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu parādnieks /pers. B/ pārdeva fiziskai personai /pers. C/ par 3500,00 EUR ½ domājamo daļa no nekustamā īpašuma - /adrese A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/ (turpmāk tekstā nekustamais īpašums /Nosaukums/).

Prasītāja uzskata, ka minētais pirkuma līgums ir atzīstams par spēkā neesošu un īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ir nostiprināmas par labu parādniekam.

[1.4] Atsaucoties uz Civillikuma 206., 208., 211.pantu, Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu un otro daļu, 128.panta pirmo daļu, 131.panta pirmās daļas 2.punktu, 144.pantu, 153.panta 1.punktu, prasītāja norāda, ka apstrīdamais darījums starp parādnieku un parādnieka brāli noslēgts Maksātnespējas likumā paredzētajā darījumu apstrīdēšanas termiņa ietvaros – triju gadu laikā pirms parādnieka maksātnespējas procesa iestāšanās dienas.

Noslēgtais pirkuma līgums ir darījums Civillikuma 1403. un 2002.pantu izpratnē, un tas ir apstrīdams saskaņā ar Maksātnespējas likuma 144.pantu. Atsaucoties uz Maksātnespējas likuma 131.panta pirmās daļas 2.punktu, 96.panta otro daļu, prasītāja norāda, ka atbildētājs /pers.C/Maksātnespējas likuma izpratnē ir uzskatāms par ieinteresēto personu attiecībā pret parādnieku un zināja par zaudējumu nodarīšanu parādnieka kreditoriem.

[1.5] Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu cietušā tagadējās (jau esošās) mantas samazinājums var izpausties dažādos veidos, piemēram, lietas iznīcināšanā, bojāšanā, mantas atsavināšanā par neatbilstošu cenu.

Attiecībā uz pirkuma priekšmeta atbilstību normatīvajiem aktiem konkrētās lietas ietvaros strīds nepastāv, savukārt attiecībā uz otras būtiskās sastāvdaļas – pirkuma cenas noteikšanas mehānismu var konstatēt priekšnoteikumus zaudējumu esamībai.

Jebkurš tiesību subjekts ir tiesīgs brīvi rīkoties ar sev piederošo īpašumu, tajā skaitā atsavināt pēc saviem ieskatiem, taču personai ir jāapsver jautājums par šāda darījuma iespējamām sekām.

[1.6] Lai nodrošinātu maksātnespējas procesa likumīgu gaitu un izvērtētu minēto atsavināšanas darījumu, administratore vērsās pie sertificēta novērtētāja un saskaņā ar SIA "Eiroeksperts" veikto novērtējumu nekustamā īpašuma /nosaukums/iespējamā tirgus vērtība uz 2019.gada 15.aprīli varētu būt bijusi 16 300,00 EUR.

Saskaņā ar 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma tika atsavināta par pirkuma summu 3 500 EUR.

Turklāt, nekustamā īpašuma pirkuma cena ir noteikta zemāka arī par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību uz atsavināšanas brīdi. Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem 2019.gadā visa nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība noteikta 8717 EUR, attiecīgi ½ domājamās daļas kadastrālā vērtība 4358,50 EUR.

Prasītāja uzskata, ka konkrētajā gadījumā konstatējama būtiska nesamērība starp noteikto nekustamā īpašuma pirkuma cenu un lietas patieso vērtību. Parādnieks 2019.gada 15.aprīlī nekustamo īpašumu ir atsavinājis par civiltiesiskajai apgrozībai netipiski zemu cenu, kas ir vairāk kā četras reizes zemāka nekā tā iespējamā tirgus vērtība. Atsavinot nekustamo īpašumu par nesamērīgi zemu cenu, t.i, nesaņemot pirkuma maksu tā patiesajā vērtībā, parādniekam ir nodarīti zaudējumi, jo radies parādnieka mantas samazinājums, kā rezultātā cieš parādnieka spēja izpildīt savas saistības pret kreditoriem, kas savukārt rada zaudējumus arī parādnieka kreditoru kopumam. Ja apstrīdētais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās sekas, parādnieka kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas. Saskaņā ar apstrīdētā pirkuma līguma summu, vērtējot to kopsakarā ar nekustamā īpašuma novērtējumu, secināms, ka zaudējumu apmērs parādniekam un kreditoriem ir vērtējams vismaz 12 800 EUR apmērā.

[1.7] Saskaņā ar iesniegtajiem kreditora prasījumiem parādniekam ir parādsaistības 33 822,90 EUR, kur galvenie prasījumi 31 152,34 EUR un blakus prasījumi 2 670,56 EUR.

No iesniegtajiem kreditoru prasījumiem secināts, ka visas parādsaistības, kas parādniekam ir uz maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu ir radušās pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas.

Turklāt nekustamais īpašums atsavināts ar 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, bet zemesgrāmatā īpašuma tiesības pārreģistrētas tikai 2019.gada 12.jūnijā, kas ir laikā, kad parādnieks pilnībā pārtrauca veikt kreditoriem maksājumus parādsaistību atmaksai.

[1.8] Saskaņā ar iesniegtajiem kreditoru prasījumiem parādnieks 2019.gada 12.martā ar SIA "OC Finance" noslēdza aizdevuma līgumu kredītsaistību refinansēšanai ar vai bez papildu kredīta piešķiršanas Nr./numurs/. Minētais līgums paredzēja, ka aizdevējs SIA "OC Finance" sedz parādnieka saistības pret citiem kreditoriem kopsummā 1847,57 EUR, savukārt parādnieks aizdevuma un procentu atmaksu veic 49 mēnešu termiņā, ik mēnesi atmaksājot 137,60 EUR. Tādējādi secināms, ka uz 2019.gada 12.martu, kad tika noslēgts aizdevuma līgums kredītsaistību refinansēšanai, parādniekam bija saistības pret kreditoriem, kurām iestājies izpildes termiņš un kuras parādnieks nespēja segt. Pēc minētā līguma noslēgšanas parādnieks faktiski pārtrauca veikt kreditoriem maksājumus parādsaistību atmaksai, kas savukārt norāda, ka uz nekustamā īpašuma atsavināšanas brīdi parādnieks faktiski atradās maksātnespējas stāvoklī un nekustamā īpašuma atsavināšanas darījums slēgts ar mērķi izvairīties no parādsaistību segšanas un piedziņas vēršanas pret parādnieka nekustamo īpašumu. Parādniekam vajadzēja apzināties, ka, atsavinot nekustamo īpašumu par nesamērīgi zemu cenu, ar savu rīcību parādnieks nodara zaudējumus kreditoram.

[1.9] Prasītāja, pamatojoties uz Civillikuma 1., 1403., 1415., 1438., 1592.pantu, Maksātnespējas likuma 5.panta pirmo daļu, 6.panta 3., 4., 8.punktu, 96.pantu, 128.pantu, 131.panta pirmās daļas 2.punktu, 134.panta otrās daļas 2.punktu, 137.panta 9.punktu, 144.pantu, 153.pantu, lūdza tiesu:

- atzīt par spēkā neesošu 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu starp /pers. B/ un /pers. C/ par ½ domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatās nodalījumā Nr./numurs B/, pirkumu;

- dzēst /pers. C/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/;

- atzīt īpašuma tiesības /pers. B/ uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma/adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/;

- grozīt nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/IV daļas 1., 2. iedaļā ar ierakstu 4.1. nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) par labu /pers. D/, nosakot, ka uz /pers. B/ piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, ķīlas tiesības summa, līdz kādai sniedzas ķīlas tiesība ir 3500 EUR apmērā.

[2] /pers. B/ 2020.gada 4.novembrī iesniedza rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst.

Iebildumi pamatoti ar šādiem apstākļiem un argumentiem.

[2.1] Prasītāja ignorējusi Maksātnespējas likuma 26.panta otrās daļas un 27.panta regulējumu, neizmantojot administratora tiesības pieprasīt no atbildētāja nepieciešamo informāciju, kā rezultātā celta prasība, kas satur vairākus problemātiskus aspektus attiecībā uz saistību rašanos un izpildi Civillikuma 1587.panta kontekstā.

[2.2] Jau 2008.gada 1.oktobrī starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgta vienošanās par aizdevuma summu 14284,41 LVL ar atmaksas termiņu 2011.gada 15.augusts. Aizdevuma vienošanās pievienots maksājumu grafiks. Atbildētājs veica maksājumus līdz 2010.gada janvārim. Vienošanās nav saglabājusies sakarā ar dzīves vietas maiņu.

Tāpēc 2010.gada 15.janvārī starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgta vienošanās par neatmaksātās aizdevuma daļas atmaksas termiņa pagarināšanu līdz 2018.gada 31.decembrim ar nodrošinājuma noteikumu. Proti, gadījumā, ja visa aizdevuma summa netiek atmaksāta, tad atbildētājs apņemas pārdot nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamo daļu par atlikušo aizdevuma summu un pārdošanas piemaksu no aizdevēja puses par īpašuma kadastra vērtības daļu, kas savukārt nofiksētas 2019.gada 15.aprīlī starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgtajā vienošanās un pirkuma līgumā. Vienošanās nav saglabājusies sakarā ar dzīves vietas maiņu.

Tādējādi uzskatāms, ka starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgtais darījums (Civillikuma 1403., 1404.pants) par saistību nodibināšanu 2008.gada 1.oktobrī noslēdzās ar šo saistību izpildi 2019.gada 15.aprīlī. Prasītājas apgalvojums par to, ka atbildētājs, parakstot pirkuma līgumu, var radīt zaudējumus kreditoriem, ir izteikts, lai darījumam, ko savā starpā noslēguši /pers. B/ un /pers. C/, piemērotu Maksātnespējas likuma 153.pantu.

Maksātnespējas likuma 153.panta pirmās daļas piemērošana ir problemātiska tādēļ, ka darījums starp /pers. B/ un /pers. C/ satur vienotu gribas izteikumu attiecībā uz saistību nodibināšanu un izpildi tā, kā tas ir fiksēts vairākos tiesiski noslēgtos līgumos, nevis prasītājas celtajā prasībā.

[2.3] Nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamā daļa ir kopīpašuma daļa un /pers. C/ ir visa nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ kopīpašnieks, kuram ir likumā noteiktās pirmpirkuma tiesības uz pārdodamo kopīpašuma daļu. Tādejādi jau 2010.gadā, slēdzot vienošanos, tika ievērots gan Civillikuma 1.pants, gan 1068.pants. Turklāt atbildētājs ir uzdevis /pers. C/ apsaimniekot un par saviem līdzekļiem uzturēt nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamo daļu, kas arī tika veikts, ieguldot īpašumā gan darbu, gan līdzekļus, tādejādi paaugstinot īpašuma tirgus vērtību, ko prasītāja nofiksējusi kā 16 300 EUR.

No minētā izriet, ka prasītājas apgalvojums par nesamērīgi zemas cenas noteikšanu pirkuma līgumā ir nepatiess vairāku iemeslu dēļ: atbildētājs, pārdodot minēto nekustamo īpašumu, izpildīja 2010.gadā noslēgtās vienošanās noteikumus, īpašuma vērtību veido /pers. C/ mantiskais ieguldījums īpašumā, atbildētājs ir ievērojis Civillikuma 2013., 2015., 2016.panta noteikumus par pirkuma maksas noteikšanu.

[2.4] Uzsverot to, ka /pers. B/ ir bijis nodoms nodarīt kaitējumu kreditoru kopumam, prasītāja šajā kopumā neiekļauj /pers.C/, kurš savu prasījumu nav pieteicis, bet būtu varējis pieteikt, ja nebūtu kļuvis par nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamās daļas īpašnieku. Tādejādi kreditoru kopums ir saņēmis maksājumus no tās summas, kuru /pers. C/ ir samaksājis atbildētājam un faktiski atbildētājs ir savu iespēju robežās centies nodrošināt kreditoru kopuma intereses, par ko cita starpā liecina apstāklis, ka atbildētājs savlaicīgi, apzināti un izvērtējot reālo situāciju ir iesniedzis maksātnespējas pieteikumu.

[2.5] Prasītāja kā apzinātu ļaunprātību min apstākli, ka īpašumtiesības uz nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamo daļu /pers. C/ nostiprinājis 2019.gada 12.jūnijā, nevis uzreiz pēc pirkuma līguma noslēgšanas. Atbildētājs šim iebilst, jo nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamās daļas valdījuma tiesības saskaņā ar pirkuma līgumu ir nodotas 2019.gada 15.aprīlī, savukārt uzdevums uzturēt nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamo daļu tika dots jau 2010.gadā. Tādejādi kopš 2010.gada nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamā daļa atrodas /pers. C/ turējumā.

Uzskata, ka ir ievērots Civillikuma 896., 900.pants, kā arī izmantota īpašnieka tiesība - no brīvas gribas īpašuma tiesības izbeigšana to atdodot citam (Civillikums 1032.pants).

[2.6] Norāda, ka līdz 2019.gada jūnijam nav domājis ierosināt fiziskas personas maksātnespējas procesu, jo centies segt savas parāda saistības savu iespēju robežās. To prasītājai atbildētājs ir sniedzis pēc pieprasītās informācijas, norēķinu kontu izdrukās no bankas kontiem. Piemēram, AS Citadele norēķinu kontam bija pieslēgta automātiska rēķinu apmaksa, kur līdz pat 2019.gada augustam banka ietur pēc savas sistēmas kredītu % un citus maksājumus. Tādejādi nebija iespējams arī 2019.gada 15.aprīlī /pers. C/ zināt par to, ka atbildētājs var kļūt maksātnespējīgs. Bankas izdruku nevar nodrošināt, jo konts ir slēgts.

Noslēgtais pirkuma līgums nav iemesls parādnieka maksātnespējai. Ienākumi no pirkuma līguma noslēgšanas deva papildus iespēju dzēst uzņemtās parādsaistības, kas darīti zināmi administratorei pēc informācijas pieprasījuma, kaut gan prasībā tas nav norādīts. Tādejādi uzskatāms, ka prasītāja nerūpējas par objektīvu informācijas sniegšanu tiesai.

[2.7] Norāda, ka par maksātnespējas pieteikšanu ir sācis interesēties 2019.gada jūnijā, kad bija jāpārtrauc darba tiesiskās attiecības ar SIA /Nosaukums/un SIA /Nosaukums/ samilzušo veselības problēmu dēļ un secināts, ka vairs nebūs pietiekamu ienākumu atlikušo parādsaistību dzēšanai, pamats- Maksātnespējas likuma 96.panta otrā daļa, 1.grupas invaliditāte, 2009.gada maijā veiktās nieres transplantācijas sekas.

Atbildētājs nevar pilnvērtīgi iesaistīties darba attiecībās, par to liecina regulārās ambulatorās un stacionārās ārstēšanās. Tādejādi labprātīgi tika meklēta palīdzība pie SIA „Maksātnespējas", saņemot konsultācijas, kā rīkoties situācijā, kad nav iespējams gūt ienākumus saistību dzēšanai.

Nepatiesi ir prasītājas apgalvojumi, ka pēc pirkuma līguma slēgšanas atbildētājs faktiski pārtrauca veikt kreditoriem maksājumus parādsaistību atmaksai, norādot, ka uz īpašuma atsavināšanas brīdi atbildētājs atradās faktiskā maksātnespējas stāvoklī un īpašuma atsavināšana slēgta ar mērķi izvairīties no parādsaistību dzēšanas.

[2.8] Uzskata, ka prasītājas rīcība, ceļot prasību, kas balstīta uz tendencioziem pamatojumiem, vērtējama kā neprofesionāla un neatbilstoša Maksātnespējas procesa administratoru profesionālās Ētikas kodeksa normām, tostarp 2.6., 3.1., 3.4.punktiem.

Atbildētājam nav saprotams, kāpēc administratore nav centusies noskaidrot objektīvo patiesību, kas saistīta ar nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamās daļas pārdošanu, atbildētāja saistību izveidošanās vēsturi, saistību dzēšanas neiespējamības iemesliem.

Norāda, ka viņam nav bijis nolūks vai nodoms ko slēpt vai kaitēt, radīt zaudējumus kreditoriem, bet godīgi iespēju robežās norēķinājās. Viss veikts un darīts labā ticībā, savu fizisko un materiālo iespēju robežās, nav bijušas domas par apzinātu ļaunprātību vai ar aprēķinu. To var redzēt pēc veiktajiem maksājumiem maksātnespējas procesa ietvaros un pirms tam.

Atbildētājs uzskata, ka nav pamata atzīt par spēkā neesošu 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, jo ar līgumu kā darījuma sastāvdaļu nav nodarīti zaudējumi ne atbildētājam kā parādniekam, ne kreditoru kopumam. Atbildētājs lūdz dzēst tiesas uzlikto aizliegumu /pers. C/ īpašumtiesībām uz nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ ½ domājamo daļu.

[3] /pers. C/ 2020.gada 9.novembrī iesniedza rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka 2004.gada 23.februārī nekustamais īpašums /Nosaukums A/ uzdāvināts /pers. B/ un /pers. C/, katram nekustamā īpašuma ½ domājamā daļa bez atlīdzības.

/pers. B/ un /pers. C/ 2008.gada 1.oktobrī noslēdza aizdevuma līgumu, kurā atmaksa bija paredzēta pēc /pers. B/ izveidota maksājuma grafika, kas 2008.gada 25.septembrī nosūtīts no /pers. B/ elektronisko pasta adresi /elektroniskā pasta adrese/.

2010.gada 15.janvārī tika noslēgta vienošanās par 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līgumu atmaksas termiņa pagarināšanu un nodrošinājuma pievienošanu ar īpašuma ½ domājamo daļu.

Līdz 2014.gada 1.janvārim, kad Latvijā notika pāreja uz *euro*, 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līgumu neatmaksātā summa bija 11 934,41 LVL jeb 16 981,23 EUR. No 2014.gada 1.janvāra līdz 2018.gada 31.decembrim /pers. B/ atmaksāja 2880 EUR un neatmaksātā summa bija 14 101,23 EUR.

2019.gada 15.aprīlī noslēgts īpašuma pirkuma līgums un vienošanas, kas saistīta ar 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līguma atlikušas summas dzēšanu un papildus pirkuma summas saņemšanu.

/pers. C/ kā pircējam ir nesaprotams fakts, kāpēc lietā jābūt kā atbildētājam un jāpierāda, ka nav bijis zināms par zaudējumu radīšanu, jo līgumā ir atrunāts, ka īpašums nav ieķīlāts vai kā citādi apgrūtināts. Pusēm pirms līguma slēgšanas neviens likums neuzliek pienākumu tām savstarpēji pārliecināties par pretējās puses finansiālo stāvokli, kā arī par to, vai slēdzamais līgums būs izdevīgs katrai no pusēm un kā tas ietekmēs tā finansiālo stāvokli un iespējamos kreditorus.

Lietā nepastāv strīds uz pirkuma priekšmeta atbilstību normatīvajiem aktiem, kā arī īpašuma nostiprinājuma lūgums Rēzeknes tiesas tiesnesei apmierināts pilnībā.

Tā kā jebkurš tiesību subjekts ir tiesīgs brīvi rīkoties ar sev piederošu īpašumu, pēc 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līguma noslēgšanas, /pers. C/ īpašumā ar ģimeni uzbūvēja māju, par ko ir izdarīti attiecīgi ieraksti valsts un pašvaldību iestādēs. Daļa izdevumu mājas būvniecībai un labiekārtošanai tika aizņemta, ieķīlājot īpašumu 2020.gada 24.jūlijā. /pers. C/ nereti atrodas ārpus Latvijas Republikas teritorijas un fiziski nevarot apsaimniekot īpašumu, to no 2020.gada 2.janvāra iznomāja, nomas līgumu reģistrējot attiecīgajās valsts un pašvaldību iestādēs.

Prasībā norādīts, ka 2019.gada 9.decembrī tika sastādīts ziņojums par /pers. B/ mantas neesamību, kur arī prasītāja zināja par 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, bet tikai 2020.gada 22.jūnijā veikta SIA „Eiroeksperts" īpašuma nesaskaņota apsekošana un tikai 2020.gada 24.septembrī sagatavots prasības pieteikums. /pers. C/ uzskata, ka prasītājas darbības ir pretrunā ar Maksātnespējas likuma 26.panta otro daļu. Šajā situācijā nav saprotams, kā izpaužas ātra un efektīva norise, kas vairāk izskatās pēc laika vilcināšanas, lai īpašums tiktu sakopts un savests kārtībā, ceļot tā vērtību uz iespējamo izsoles pārdošanas brīdi.

Nesaprotams ir prasītājas norādītais kopsaucējs starp 2020.gada 22.jūnijā SIA „Eiroeksperts" veikto īpašuma apsekošanu un ķīlas uzlikšanu īpašumam 2020.gada 24.jūlijā, un ka tas var radīt šaubas par /pers. C/ rīcības godprātību, kas liecinot, ka tiek veiktas visas iespējamās darbības, lai īpašuma pirkuma līguma apstrīdēšanai radītu šķēršļus, ja /pers. C/ nav bijis zināms fakts par īpašuma apsekošanu.

/pers. C/, esot negodprātīgam un nelabticīgam, uzreiz pēc 2019.gada 15.aprīļa īpašuma ½ domājamās daļas pirkuma, tiktu veiktas visas iespējamās darbības, lai īpašuma pirkuma līguma apstrīdēšanai radītu šķēršļus, nevis būvētu īpašumā ģimenes māju, kas ir kārtējais apliecinājums, ka nav bijis zināms fakts par /pers. B/ 2019.gada 24.oktobra spriedumu par maksātnespēju.

/pers. C/ nepiekrīt SIA „Eiroeksperts" īpašuma vērtējumam, jo uzskata, ka nav iespējams vēsturiski novērtēt īpašumu, apskatot to 2020.gada 22.jūnija. Par piemēru var minēt divus nekustamos īpašumus salīdzinājumam, kas atrodas Rīgā, vienā mājā, bet cenu starpība ir 25 000 EUR, jo pirmais nekustamais īpašums ir savests kārtībā, bet otrs nav. Līdz ar to, ja, piemēram, cenas ir 500-1500 EUR par 1 hektāru, vēsturiskā vērtējumā ir jāņem vēra zemākā vērtība, un nav ņemts vērā arī apstāklis, ka tā ir ½ domājamā daļa no īpašuma, kas samazina vērtību, jo jebkurā gadījumā /pers. C/ būtu pirmpirkuma tiesības.

Prasītāja norādīja, ka īpašuma kadastrālā vērtība 2019.gadā noteikta 8717 EUR, attiecīgi ½ daļa 4358,50 EUR, bet pat 2020.gadā īpašuma zemes kadastrālā vērtība ir 7563 EUR, un secina, ka zaudējuma apmērs /pers. B/ un kreditoriem ir vērtējams vismaz 12 800 EUR, nenorādot aprēķinus, kur tādas summas radušās.

Atsaucoties uz Satversmes 92.panta otro teikumu un Civilprocesa likuma 1.panta pirmo daļu, /pers. C/ norāda, ka nedzīvo vienā mājsaimniecībā ar /pers. B/, bet tomēr lietā norādīts, ka /pers. C/ esot ieinteresētā persona, nenorādot nevienu faktu vai pierādījumu, kas apliecina, ka /pers. C/ ir bijis

zināms par /pers. B/ zaudējumu nodarīšanu uz 2019.gada 15.aprīļa īpašuma pirkuma līgumu, kas norāda uz prasītājas nepareizi tulkoto Maksātnespējas likuma noteikto, jo, ja darījums ir slēgts ar ieinteresētajām personām, tas automātiski nenozīmē, ka darījums ir radījis zaudējumus. Lietā nav pierādīts un ir nesaprotams prasītājas norādītais, ka viss kopumā rada pamatotas šaubas par /pers. C/ godprātību un labticību. Prasītājas attiecīgo likumu normu tulkojums un interpretācija ir nepieņemama un nepierādīta.

Rēzeknes tiesa 2020.gada 7.oktobrī pieņēma lēmumu ierakstīt aizlieguma atzīmi uz ½ domājamo daļu īpašuma, taču pastāv iespēja apgrūtināt otru daļu, bet /pers. C/ to nedara un nedarīs, jo ir godprātīgs un rīkojas labticīgi.

Ja tiesa atzīs par spēka neesošu 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, tad 2019.gada 15.aprīļa vienošanās netiek izpildīta un ar tiesas lēmumu /pers. C/ jānodrošina kreditora (nodrošinātā) statuss par 17 601,23 EUR prasījumam pret /pers. B/, jo uz 2019.gada 24.oktobra /pers. B/ spriedumu par maksātnespēju /pers. C/ nevarētu būt bijis juridisks pamatojums pieteikties par kreditoru sakarā ar noslēgto 2019.gada 15.aprīļa vienošanos. Tad tiesai, dzēšot /pers. C/ īpašuma tiesības ½ domājamo daļu nekustamā īpašuma, jānorāda, ka dzīvojamā mājā ar kadastra apzīmējumu Nr. /numurs D/, kas uzbūvētā pēc 2019.gada 15.aprīļa, nav /pers. B/ domājamā daļa, kur jābūt atzīmei par nekustamā īpašuma apgrūtinājumiem - būve ar ceļa servitūtu, kā arī jāatgriež kancelejas un valsts nodevas /pers. C/.

/pers. C/ norāda, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savu prasījumu vai iebildumus, tiesas pieņemtais lēmums nedrīkst būt uz aizdomu un šaubu pamata, ko norādījusi prasītāja, bet tiesas lēmumam ir jābūt uz faktiem un pierādījumiem, kas lietā nav attiecībā uz /pers. C/; tiesai vērtējot, vai darījums ir atzīstams par tādu, kas radījis zaudējumus, ir jāņem vērā arī to, kādas būtu sekas (ieguvums) kreditoriem, ja darījums tiktu atcelts, un vērtēt vai iespējams īpašumu pārdot dārgāk maksātnespējas procesa ietvaros; ir būtiski novērtēt, vai no mantas realizācijas iegūtu kreditoru kopums un piespiedu atsavināšanas vērtība. Lai šāda darījuma atcelšana atbilstu maksātnespējas procesa efektivitātes principam, būtu jāgūst pārliecība, ka maksātnespējas procesa ietvaros to būtu iespējams pārdot par tādu cenu, kas ļautu gan pilnībā apmierināt nodrošinātā kreditora prasījumu, gan arī vismaz daļēji segt nenodrošināto kreditoru prasījumus.

/pers. C/ uzskata, ja apstrīdētais darījums nebūtu noslēgts, pēc lietā pieejamas informācijas, /pers. B/ kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no /pers. B/ mantas būtu mazākas.

/pers. C/ nav saprotams, kāpēc lietā ir norādīti /pers. B/ kreditori, ja prasība ir par nekustama īpašuma pirkuma līguma atzīšanu par spēka neesošu.

[4] Tiesā saņemts trešās personas /pers. D/ iesniegums ar norādi, ka spriedums lietā var skart viņa tiesības, kā norādījusi prasītāja, jo 2020.gada 24.jūlija aizdevuma summas nedzēšanas gadījumā pastāv liels risks atgūt pilnu aizdevuma summu, sadalot īpašumu kadastra numurs /numurs A/domājamās daļās.

Norāda, ka aizdevuma summa tika piešķirta, nostiprinot ķīlas tiesību (hipotēku) uz visu nekustamo īpašumu vienam īpašniekam /pers. C/.

Sadalot īpašumu un nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) domājamās daļās, trešajai personai netiek dota garantija, ka aizdevuma nedzēšanas gadījumā viņš varēs saņemt atpakaļ pilnu aizdevuma summu, jo realizējot atsevišķi kādu īpašuma daļu, tas vairs nav tik vērts, kā viss kopā. Vērojot šīs dienas nelabvēlīgo situāciju īpašumu tirgū saistība ar notiekošo pasaulē, nav arī nekādas garantijas aizdevuma summas atgūšanai īpašuma realizācijas gadījumā, kur nu vēl tikai īpašuma domājamās daļas realizācijai, jo nekur nav arī norādīta īpašuma domājamās daļas piespiedu atsavināšanas vērtība. Līdz ar to /pers. D/ nevar piekrist, ka īpašums un nostiprinātā ķīlas tiesība (hipotēka) tiek dalīta.

/pers. D/ lūdza tiesu ņemt vērā minētos apstākļus, nedalīt īpašumu un nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) domājamās daļās līdz 2025.gada 31.decembrim, jo aizdevuma summas nedzēšanas gadījumā tā ir garantija viņam saņemt atpakaļ 2020.gada 24 jūlija pilnu aizdevuma summu. Ja gadījumā notiek īpašuma daļas piespiedu atsavināšana pirms 2025.gada 31.decembra, /pers. D/ pieprasa no prasītājas saņemt atpakaļ visu aizdevuma summu, kas ir 7000 EUR uz viņa norādīto bankas kontu.

[5] Ar Rēzeknes tiesas 2022.gada 20.septembra spriedumu prasība apmierināta.

Tiesa atzina par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu starp /pers. B/ un /pers. C/, par ½ domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatās nodalījumā Nr./numurs B/ pirkumu.

Tika dzēstas /pers. C/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma/adrese A/, kadastra numurs Nr./numus A/, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Tiesa atzina īpašuma tiesības /pers. B/ uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Nolēma grozīt nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/ IV daļas 1., 2. iedaļā ar ierakstu 4.1. nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) par labu /pers. D/, nosakot, ka uz /pers. B/, piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, ķīlas tiesības summa, līdz kādai sniedzas ķīlas tiesība ir 3500 EUR apmērā.

Piedzina no /pers. B/ valsts labā valsts nodevu par pieteikumu par prasības nodrošinājumu 35,00 EUR, valsts nodevu par iesniegto prasības pieteikumu 187,32 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,92 EUR, bet no /pers. C/ valsts nodevu par pieteikumu par prasības nodrošinājumu 35,00 EUR, valsts nodevu par iesniegto prasības pieteikumu 187,32 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,92 EUR.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.1] Lietā nav strīda, ka ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.oktobra spriedumu pasludināts /pers. B/ maksātnespējas process un par parādnieka administratoru iecelta sertificēta administratore /pers. A/.

[5.2] Saskaņā ar administratores 2019.gada 9.decembra ziņojumu parādniekam /pers. B/ nav konstatēta manta, ko būtu iespējams atsavināt kreditoru prasījumu apmierināšanai, savukārt saskaņā ar Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Valsts zemes dienesta vēsturiskajiem datiem parādniekam līdz 2019.gada 12.jūnijam bija nostiprinātās īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/, kadastra Nr./numurs A/.

[5.3] Lietā nav strīda, ka saskaņā ar 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu /pers. B/ pārdeva par 3 500 EUR /pers.C/ ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/.

/pers. C/ īpašumtiesības zemesgrāmatā uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ reģistrētas 2019.gada 12.jūnijā.

[5.4] 2020.gada 30.jūlijā uz nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ nostiprināta ķīlas tiesība (hipotēka) par labu /pers. D/.

[5.5] Tiesa konstatēja, ka /pers. B/ maksātnespējas procesā savus kreditora prasījumus ir pieteikuši un administratores atzīti kreditoru prasījumi kopējā apjomā 33 822,90 EUR. Visas parādsaistības, kas parādniekam ir uz maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu, ir radušās pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas. Tāpēc būtiski ir tas, ka pirkuma līgums noslēgts, pastāvot neatrisinātām mantiskām saistībām.

[5.6] Lietā nav strīda, ka ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ uz /pers. B/ vārda bija reģistrēts no 2004.gada 10.marta līdz 2019.gada 12.jūnijam, tātad pirms maksātnespējas procesa pasludināšanas un uz nekustamā īpašuma atsavināšanas darījuma noslēgšanas brīdi bija /pers. B/ īpašumā.

[5.7] Tiesa konstatēja, ka nekustamā īpašuma atsavināšanas darījums ietilpst Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā norādītajā trīs gadu aizdomu periodā, jo noslēgts 2019.gada 15.aprīlī, t.i., sešus mēnešus un 9 dienas pirms /pers. B/ maksātnespējas procesa pasludināšanas 2019.gada 24.oktobrī. Jau apstrīdamā darījuma noslēgšanas laikā /pers. B/ pastāvēja finansiālas grūtības.

[5.8] Tiesa konstatēja, ka /pers. B/ ir /pers. C/ brālis. Tādējādi konstatējams Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 3.punktā norādītais pamats, lai secināt, ka /pers. C/ ir atzīstams par ieinteresēto personu Maksātnespējas likuma 72.panta izpratnē attiecībā pret maksātnespējīgo /pers. B/. Apstākļi, ka līgumslēdzējpuses ir brāļi, apstiprina, ka, noslēdzot šo darījumu, /pers. C/ bija jāzina un viņš zināja par /pers. B/ finansiālo stāvokli un secīgi arī, par zaudējumu nodarīšanas faktu parādniekam.

[5.9] Pēc administratores lūguma SIA "Eiroeksperts" veica nekustamā īpašuma – zemes vienības un apbūves ½ domājamās daļas /Nosaukums A/ novērtējumu, kur iespējamā tirgus vērtība uz 2019.gada 15.aprīli varētu būt 16 300,00 EUR. Saskaņā ar 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma tika atsavināta par pirkuma summu 3500 EUR. 2019.gadā visa nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība noteikta 8717 EUR, attiecīgi ½ domājams daļas 4358,50 EUR.

Tiesa secināja, ka nekustamā īpašuma pirkuma cena ir noteikta zemāka arī par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību uz atsavināšanas brīdi un konstatēja būtisku nesamērību starp noteikto nekustamā īpašuma pirkuma cenu un lietas patieso vērtību, jo /pers. B/ nekustamo īpašumu atsavināja par civiltiesiskajai apgrozībai netipiski zemu cenu, kas ir vairāk kā četras reizes zemāka nekā tā iespējamā tirgus vērtība.

Tiesa atzina par pierādītu arī nekustamā īpašuma pirkuma maksas apmēra ekonomisko nepamatotību.

[5.10] Tiesa, iepazīstoties ar 2019.gada 29.oktobra un 2020.gada 7.februāra administratores pieprasījumiem /pers. B/ sniegt informāciju par nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ atsavināšanu, 2019.gada 11.novembra un 2020.gada 18.februāra /pers. B/ atbildes vēstulēs sniegto informāciju, secināja, ka uz administratores pieprasījumiem nav atbildēts un administratores rīcībā netika iesniegti visi pieprasītie dokumenti, kas dotu skaidru priekšstatu par /pers. C/ prasījumu pamatu un apmēru pret /pers. B/.

[5.11] Tiesa, iepazīstoties ar lietā iesniegto /pers. C/ un /pers. B/ parakstīto maksājumu grafiku pie 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līguma, izdruku no e-pasta /elektroniskā pasta adrese/, 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līguma 1.1., 1.2. punktu, 2.1.punktu un, pamatojot ar Civillikuma 1934.pantu, konstatēja, ka lietā nav iesniegti ticami pierādījumi par naudas līdzekļu 14284,41 LVL jeb 20324,88 EUR izsniegšanu /pers. B/ aizdevuma veidā.

Tiesa atzina, ka ar lietā iesniegtiem pierādījumiem nav konstatējams, ka /pers. C/ vispār būtu veicis /pers. B/ pirkuma maksu par nekustamā īpašuma /Nosaukums/iegādi.

Līdz ar ko ir konstatējams zaudējumu nodarīšanas fakts, jo atsavinot nekustamo īpašumu par nesamērīgi zemu cenu, t.i, nesaņemot pirkuma maksu tā patiesajā vērtībā, ir samazināta parādnieka mantas masa, kā rezultātā cieš parādnieka /pers. B/ spēja izpildīt savas saistības pret kreditoriem, kas savukārt rada zaudējumus arī parādnieka kreditoru kopumam. Ja apstrīdētais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās sekas, parādnieka kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas.

Saskaņā ar apstrīdētā pirkuma līguma summu, vērtējot to kopsakarā ar nekustamā īpašuma novērtējumu, tiesa secināja, ka zaudējumu apmērs parādniekam un kreditoriem ir vērtējams vismaz 12 800 EUR apmērā.

Tiesa norādīja, ka ir konstatējami visi pamatelementi Maksātnespējas likuma darījumu apstrīdēšanas vispārējā regulējuma kontekstā, proti, darījums noslēgts neilgi pirms parādnieka maksātnespējas, laikā, kad parādniekam jau pastāvēja parādsaistības pret kreditoriem, ar darījumu nodarīti zaudējumi parādnieka kreditoru kopuma interesēm, jo notika parādnieka mantas bezatlīdzības samazinājums, darījuma puses ir zinājuši par zaudējumu nodarīšanu, kas ir prezumējams, jo darījums slēgts ar ieinteresēto personu.

Spriedumā norādīts, ka ir pamats uzskatam, ka strīdus pirkuma līgums noslēgts nolūkā izvairīties no saistību izpildes pret kreditoriem.

Ņemot vērā pirkuma līgumu noslēgšanas apstākļus, to, ka tas noslēgts starp saistītām personām par tādu pirkuma maksu, kas atzīstama par neatbilstošu tirgus situācijai un īpašuma kadastrālai vērtībai, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgums noslēgts īsi pēc /pers. B/ maksātnespējas procesa pasludināšanas, loģiskā kopsakarā ar līdzēju faktiskajām darbībām, ka arī pastāvot neatrisinātām /pers. B/ mantiskām saistībām, tiesa atzina, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgums starp līdzējiem ir noslēgts pretēji Civillikuma 1., 1415. un 1592.pantam, tā kā subjektīvais mērķis bija kreditoru likumīgo interešu apiešana, t.i., izvairīšanās no mantiskiem prasījumiem, tāpēc ir pamats atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu.

[5.12] Tiesa, atsaucoties uz Civillikuma 1033.panta 3.punktu, norādīja, ka, atzīstot par spēkā neesošu 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, ir dzēšamas /pers. C/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ un atzīstamas īpašuma tiesības /pers. B/ uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/, kā arī grozāms nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/IV daļas 1., 2.iedaļā ieraksts 4.1. nostiprinātā ķīlas tiesība (hipotēka) par labu /pers. D/, nosakot, ka uz /pers. B/ piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, ķīlas tiesības summa, līdz kādai sniedzas ķīlas tiesība ir 3500 EUR apmērā.

[5.13] Izvērtējot tiesā iesniegtos atbildētāju rakstveida paskaidrojumus, lietā konstatētos apstākļus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa atzina, ka atbildētāju iebildumi ir formāli un pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, pārējos pušu argumentus un apsvērumus tiesa nevērtēja, norādot, ka tiem nav juridiskas nozīmes un tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[6]Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza atbildētājs /pers. C/, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apstākļiem un argumentiem.

[6.1] Spriedumā nepamatoti nav ņemts vērā, ka /pers. C/ un /pers. B/ 2019.gada 15.aprīlī noslēdza vienošanos un pirkuma līgumu par ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma/Nosaukums/, kas ir savstarpēji saistīts darījums un nav skatāms atrauti. Darījuma ietvaros /pers.C/ ieguva īpašuma tiesības uz nekustamā īpašuma domājamo daļu, savukārt /pers. B/ pret īpašuma tiesību samazinājumu saņēma – materiālu labumu – 17 601,23 EUR.

Zaudējumu tiesiskā sastāva noteikšanai piemērojams Civillikuma vispārējais regulējums. Administratorei ir jāpierāda parādniekam un kreditoru kopumam nodarīto zaudējumu fakts un apmērs, cēloniskais sakars starp zaudējumiem un īpašuma pārdošanas cenu, kas ir apstrīdēta, kā šie zaudējumi ir samazinājuši kreditoru prasījumu apmierināšanas iespējas maksātnespējas procesā. Administratoram ir jāpierāda, ka nekustamā īpašuma ½ domājamās daļas vērtība bija augstāka, nekā /pers. B/ ieguvums darījuma rezultātā.

Lai izvērtētu zaudējumu nodarīšanu, nav vērtējami tikai atsevišķi darījumi, bet gan jāvērtē visi apstākļi kopumā un iesaistīto personu darbības, kuras var novest pie parādnieka mantas samazinājuma.

Noslēdzot īpašuma domājamās daļas pirkums-pārdevumu, nebija mērķis apiet citu personu tiesības, bet gan kopīpašuma izbeigšana, kuras pamatā bija arī /pers. C/ plāns uz zemes gabala būvēt dzīvojamo māju.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka atbilstoši Civillikuma 2015.pantam pirkuma maksai nav precīzi jāatbilst priekšmeta vērtībai, cena var būt atkarīga no tirgus konjuktūras, pircēja vajadzības pēc preces, pārdevēja vēlmes ātrāk pārdot, arī no pušu personiskajām attiecībām.

Norāda, ka līdz brīdim, kamēr prasītājs nav pierādījis savu prasījumu pamatotību, atbildētājam nekas nav jāpierāda. Pierādīšanas pienākums

atbildētājam rodas ar brīdi, kad prasītājs ir pierādījis savu prasību.

Uzskata, ka lietā nav konstatējama zaudējumu esamība, līdz ar to nav pamata atzīt darījumu par spēkā neesošu.

[6.2] Judikatūrā norādīts, ka prasībai, ko administrators ceļ maksātnespējīgās personas labā ir leģitīms mērķis, ja tā vērsta uz līdzekļu iegūšanu, kas nepieciešami kreditoru prasījumu un maksātnespējas procesa izmaksu segšanai (*sk. Senāta 2018.gada 23.novembra spriedums lietā Nr.SKC-291/2018 (C26097912) ECLI:LV:AT:2018:1123.C26097912.1.S*).

/pers. C/ apšauba, ka prasībai ir leģitīms mērķis, jo atceļot līdzēju darījumu, ar tā atcelšanas brīdi /pers. C/ iegūst prasījuma tiesības, kas būtiski palielina kreditoru prasījumu apmēru.

[6.3] Nedz spriedums, nedz prasība nesatur izvērtējumu ekonomiskajam ieguvumam, ja prasība tiek apmierināta.

[6.4] Lietā nav konstatējama īpašuma domājās daļas patiesā vērtība, novērtējums ir pretrunīgs un tajā ir neprecizitātes, jo nav ņemts vērā, ka nekustamais īpašums ir iznomāts un ieķīlāts un novērtējumā nav ņemts vērā, ka uz zemes gabala atrodas ēka, kura uzbūvēta pēc kopīpašuma izbeigšanās.

Ievērtējot novērtējuma saturu, ir pamats atzīt, ka tas objektīvi neatspoguļo strīdus objekta tirgus cenu 2019.gada 15.aprīlī.

Būtiski, ka izsoles sākumcenas noteikšanai ir nosakāma ātrā realizēšanas vērtība, kas novērtējumā, neskatoties uz izvirzīto mērķi, nav noteikta.

No vērtējuma konstatējams, ka novērtējamais objekts 16,8ha novērtēts divās sadaļās – 15 ha lauksaimniecības zeme un 1,8 ha apbūves zeme ar apbūvi. Būtiski, ka novērtējumā izdalītie 15 ha nav sadalīti lauksaimniecības zemē un meža zemē, lai gan novērtējums satur informāciju, ka īpašuma sastāvā 5,6 ha ir mežaudze. Lauksaimniecības zemei ir nosakāma sava, savukārt, meža zemei – sava vērtība, kas nav darīts.

Novērtējumā norādīts, ka līdzvērtīgiem nekustamiem īpašumiem darījumu vērtība konstatēta arī 1300 – 2500 EUR/ha. Novērtējums nesatur informāciju, kāpēc atsavinātie objekti 500-900 EUR nav atzīti par līdzvērtīgiem nekustamiem īpašumiem, un kas bijis par pamatu izmantot objektus ar augstākajām pirkuma cenas vērtībām.

Vērtējumā norādīts, ka vērtējuma saturs un rezultāti ir derīgi tikai uzrādītajam vērtēšanas mērķim. Ievērojot novērtējuma mērķi un tā izmantošanas pieļaujamību, konstatējams, ka tā atzinums nav derīgs šajā tiesvedībā izskatāmā jautājuma izspriešanā, tomēr, ņemot vērā, ka šis novērtējums ir pieņemts kā pierādījums, vērtējams ir ne vien tā atzinums, bet arī tā saturs, ko tiesa nav darījusi. No novērtējuma satura gūstams apstiprinājums, ka līdzīgi darījumi bijuši arī 500EUR/ha, turklāt, ka domājamai daļai ir ierobežots tirgus, kas samazina tās tirgus vērtību, tomēr, konkrētajā novērtējumā tas nav ņemts vērā.

Vērtējumā ir ietverta tirgus vērtības definīcija, un būtiski, ka noteiktā tirgus vērtība vērtējuma atzinumā ir pretrunā vērtējuma mērķim.

Vērtējumā ir uzskaitīti faktori, kas ietekmē īpašuma vērtību, tomēr, to skaitā nav minēts, ka īpašums atsavināms kā domājamā daļa; uz zemes gabala atrodas ēka, kura uzbūvēta pēc kopīpašuma izbeigšanas, kas kopīpašuma atjaunošanas gadījumā īpašuma daļas ieguvējam rada saistību tiesības.

Spriedumā nav ņemts vērā, ka salīdzināmie objekti izvēlēti īpašumiem, kuri pēc savas struktūras nav līdzīgi vērtējamam īpašumam, turklāt, to darījumi veikti citos laika periodos - lielākoties, 2018 un 2020.gadā.

[6.5] Prasība tiek ignorēts fakts, ka īpašuma atsavināšanas ietvaros, /pers. B/ ieguva ne vien 3500EUR, bet arī 14 101,23 EUR, kas ir augstāka summa, kā prasītājas norādītā vērtība.

Prasības nepamatotību pierāda ne vien fakts, ka /pers. B/ darījuma ietvaros ir ieguva 17 601,23 EUR, bet arī tas, ka nekustamā īpašuma domājamai daļai nav noteikta objektīva vērtība un nav noteikts ekonomiskais labums, ko iegūtu maksātnespējas procesa ietvaros.

[6.6] Tiesa nepamatoti atzina, ka lietā nav pierādīts, ka /pers. C/ un /pers. B/ starpā bijis noslēgts 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līgums un /pers. B/ reāli ir izsniegti naudas līdzekļi.

Ievērojot Civilprocesa likumā nostiprināto sacīkstes principu, prasītājam bija iespēja apšaubīt atbildētāja iesniegtos pierādījumus, t.sk., veikt darbības, lai pārliecinātos, vai tie ir viltoti, tomēr, no prasītāja puses izvirzītas vien šaubas, vienlaicīgi pieļaujot, ka aizdevuma darījums varēja būt noticis. /pers. C/ ir iesniedzis darījuma apliecinošo dokumentu oriģinālus un ja tie tiek apšaubīti, prasītājs var veikt to ekspertīzi.

Bez iesniegtajiem dokumentiem, tiesai ir iesniegta arī /pers. C/ 2008.gada 29.septembra e-pasta izdruka ar /pers. B/ izsniegtā aizdevuma atmaksas grafiku. Papildus e-pasta izdrukai, tā autentiskuma pierādīšanai, ir iesniegts arī video materiāls par šī e-pasta atvēršanu un tajā esošā faila atbilstību pušu parakstītajam atmaksas grafikam.

Lietā nav konstatēts, ka e-pasta izdruka būtu viltota, vai tajā esošais aizdevuma grafiks neatbilstu pušu 2008.gada 1.oktobrī parakstītajam maksājuma grafikam.

Darījumu starp /pers. B/ un /pers. C/ pierāda ne vien pušu paskaidrojumi, bet arī pušu parakstīti dokumenti, e-pasta izdruka un maksājuma uzdevumi un atzīmes aizdevuma grafikā par /pers. B/ daļēju saistību izpildi. Pretēji spriedumā norādītajam, lietā ir pierādījumi, ka aizdevums un pirkuma maksas piemaksa no /pers. C/ puses ir veiktas, t.i., līgumos puses ir atrunājušas, ka to parakstīšanas brīdī puse ar savu parakstu apstiprina naudas līdzekļu saņemšanu. Lietā nav konstatēts, ka iesniegtie līgumu būtu viltoti, vai tie neatbilst tajās fiksētajiem datumiem, līdz ar to, nav pamats izdarīt pieņēmumu, ka darījumi pušu starpā nebūtu notikuši, vai /pers. B/ nebūtu saņēmis finanšu līdzekļus.

/pers. C/ nav vainojams, ka /pers. B/ savā fiziskās personas maksātnespējas procesā nav iesniedzis pilnīgu informāciju par saviem darījumiem un pilnīgas informācijas neiesniegšana nenorāda uz faktu, ka tiesvedības laikā atbildētāju sniegtie paskaidrojumi un darījumu apliecinošie dokumenti nav patiesi.

Spriedumā uz apstrīdēto darījumu nepamatoti piemērots Civillikuma 1415. un 1592.pants.

No maksājumu grafika pie 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līguma redzams, ka ikmēneša maksājumi pēc atbildētāju noslēgtā 2008.gada 1.oktobra aizdevuma līguma no 2008.gada 10.oktobra līdz 2011.gada 15.jūlijam (nevis augustam, kā norādīts spriedumā) bija paredzēti 400,00 LVL un 2011. gada 15.augustā – 284,41 LVL (nevis 2008., kā norādīts spriedumā), kas arī redzams no lietā iesniegta izdrukas no e-pasta /elektroniskā pasta adrese/ uz /pers. C/ e-pastu /elektroniskā pasta adrese/ par maksājuma grafika aizdevumam nosūtīšanu 2008.gada 25.septembrī.

[6.7] Tiesa neizvērtēja apstākli un neņēma vērā aktuālo kadastra informācijas sistēmā norādīto, ka pēc 2019.gada 15.aprīļa noslēgtas vienošanās un pirkuma līguma, tika uzcelta /pers. C/ māja, kas arī ietekmē īpašuma ½ domājamās daļas atjaunošanas iespēju uz /pers. B/ vārda.

Spriedumā nav saprotams, kā tiesa atceļot pirkuma līgumu atzīst īpašuma tiesības /pers. B/ uz būvi kadastra apzīmējums /numurs D/, kas nav bijis /pers. B/ īpašuma?.

[6.8] Nav pamata atzīt, ka līdzēji jau kopš 2008.gada paredzēja pievilt citus kreditorus. /pers. C/ nezināja par /pers. B/ kredītsaistībām, kuras bija uz 2019.gadu, ko pierāda apstāklis, ka katram līdzējam ir sava deklarētā adrese citās pilsētās, katram ir cita darba vieta un sava dzīve, bez tam, darījums, kas veikts līdzēju starpā nav radījis /pers. B/ un secīgi viņa kreditoru kopumam zaudējumus, jo tas bijis ekonomiski pamatots un /pers. B/ labvēlīgs.

[6.9] Spriedums ir pretrunā Senāta 2012.gada 25.aprīļa spriedumam lietā Nr.SKC-247/2012 izvirzītajai tēzei par ķīlas ņēmēja kā labticīga ieguvēja aizsardzību, gadījumā, ja ķīlas ņēmējs, saņemot lietu ķīlā, nezināja par to, ka ķīlas devēja tiesības uz lietu ir aprobežotas ar nosacījumu vai tās var tikt atceltas.

[6.10] Atsaucoties uz Augstākā tiesas 2019.gada 31.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC - 272/2019, 2014.gada 22.maija lēmumu lietā Nr. SKA-691/2014 un 2015.gada 22.aprīļa spriedumu SPC-8/2015, norāda, ka spriedumā ir konstatējami procesuāli pārkāpumi lietas dalībnieku procesuālo statusu noteikšanā.

Fiziskās personas maksātnespējas procesa gadījumā, maksātnespējīgais parādnieks zaudē tiesības patstāvīgi uzstāties kā puse tiesā mantiska rakstura prasībās, un šīs tiesības pārņem administrators kā parādnieka likumiskais pārstāvis.

Lietās, kas skar fiziskās personas mantisko stāvokli, administrators tiesā uzstājas fiziskās personas vietā un īsteno visas no procesuālajām tiesību normām izrietošās tiesības un pienākumus (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2014.gada 22.maija lēmumu Nr.SKA-691, Civillietu departamenta 2015.gada 22.aprīļa spriedumu SPC-8/2015 7.4.punktu,lieta Nr. C37057714*).

Konkrētajā lietā, /pers. B/ kļūdaini atzīts kā līdzatbildētājs, jo prasība celta viņa labā no viņa likumīgā pārstāvja puses un /pers. B/ tā administratores personā jau ir prasītāja pusē. Lūdz noraidīt prasību.

[7] Paskaidrojumus par apelācijas sūdzību iesniedza /pers. B/ atkārtoti izklāstot situācijas būtību.

Papildus norāda, ka izvērtējot tiesā iesniegtos atbildētāju rakstveida paskaidrojumus, lietā konstatētos apstākļus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa atzina, ka atbildētāju iebildumi ir formāli un pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem, bet nav norādījusi kādiem pierādījumiem.

Paskaidro, ka /pers. B/ maksātnespējas process uzsākts pēc 2008.gada aizdevuma līguma, abu vienošanos un pirkuma līguma noslēgšanas, nevis kā norāda tiesa pirkuma līgums noslēgts īsi pirms /pers. B/ maksātnespējas procesa pasludināšanas. Nekustamā īpašuma atsavināšanas noslēgtais darījums neietilpst Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā norādītajā trīs gadu periodā, jo maksātnespējas process pasludināts 2019.gada 24.oktobrī.

[8] Paskaidrojumus par apelācijas sūdzību iesniedza administratore /pers. A/, norādot, ka tā ir nepamatota un noraidāma.

[8.1] Nepamatots ir atbildētāja apgalvojums, ka lietā nav konstatējama zaudējumu esamība un, ka prasības nepamatotību pierāda fakts, ka /pers. B/ darījuma ietvaros ir ieguvis 17601,23 EUR.

[8.1.1.] /pers. B/ maksātnespējas procesa ietvaros tika konstatēts, ka starp atbildētājiem /pers. B/ un /pers. C/, kas ir /pers. B/ brālis un atzīstams par ieinteresēto personu Maksātnespējas likuma izpratnē, 2019.gada 15.aprīlī noslēgts pirkuma līgums par 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ atsavināšanu par 3500 EUR.

[8.1.2.] Visa nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība uz atsavināšanas brīdi bija 8717 EUR, attiecīgi 1/2 domājamās daļas 4358,50 EUR.

[8.1.3.] Konstatējot, ka pirkuma summa ir zemāka par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību, sertificētam nekustamo īpašumu vērtētājam tika lūgts veikt nekustamā īpašuma novērtējumu, nosakot tā tirgus vērtību uz atsavināšanas brīdi. Saskaņā ar SIA "Eiroeksperts" sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja atzinumu 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ tirgus vērtība uz atsavināšanas brīdi noteikta 16 300 EUR.

[8.1.4.] Starpība starp pirkuma līgumā norādīto pārdošanas cenu un nekustamā īpašuma novērtējumā norādīto nekustamā īpašuma vērtību ir uzskatāma par zaudējumiem, kas nodarīti /pers. B/ un viņa kreditoru kopumam, jo nekustamais īpašums atsavināts ieinteresētai personai par pazeminātu vērtību. Saskaņā ar apstrīdētā pirkuma līguma summu, vērtējot to kopsakarā ar nekustamā īpašuma novērtējumu, secināms, ka zaudējumu apmērs parādniekam un kreditoriem ir vērtējams vismaz 12 800 EUR apmērā.

[8.1.5.] /pers. C/, kā pierādījumus 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumā noteiktās pirkuma maksas 3500 EUR samaksai, tiesā iesniedza savu konta izrakstu par skaidras naudas izņemšanu no konta laika periodā no 2019.gada 8.aprīļa līdz 2019.gada 11.aprīlim no kuras redzams, ka /pers. C/ laika periodā no 2019.gada 7.aprīļa līdz 2019.gada 11.aprīlim no sava konta izņēma skaidru naudu 3500 EUR. Savukārt atbildētājs /pers. B/ paskaidrojumos administratorei divreiz sniedza informāciju, ka samaksa par nekustamā īpašuma pirkumu saņemta pirms pirkuma līguma noslēgšanas skaidrā naudā pa daļām, kur daļa no tās 1800 EUR saņemta jau 2016-2017.gadā.

Ņemot vērā, ka skaidras naudas izmaksa no atbildētāja /pers. C/ konta nepierāda, ka tā tika nodota /pers. B/ un atbildētāji sniedz atšķirīgu informāciju par pirkuma maksas samaksu, Rēzeknes tiesa pamatoti spriedumā secināja, ka no atbildētāju Rēzeknes tiesai iesniegtajiem dokumentiem nav konstatēts, ka /pers. C/ vispār būtu veicis /pers. B/ pirkuma maksu par nekustamā īpašuma iegādi. Konstatētais savukārt norāda, ka zaudējumu apmērs /pers. B/ kreditoru kopumam ir vēl lielāks.

[8.1.6.] Tāpat norādāms, ka Maksātnespējas procesa ietvaros izvērtējot parādnieka /pers. B/ finansiālo stāvokli tika konstatēts, ka uz nekustamā īpašuma atsavināšanas brīdi parādnieks faktiski atradās maksātnespējas stāvoklī un pirms maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas veic savu aktīvu atsavināšanu ieinteresētajām un saistītām personām, atsavinot ne tikai nekustamo īpašumu, bet arī transportlīdzekli/nosaukums/, reģ.Nr./numurs/ /pers. R/, kas ir ar /pers. B/ saistīta persona, jo veic regulārus savstarpējus maksājumus norēķinu kontos.

[8.1.7.] Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumu, ka prasības nepamatotību pierāda fakts, ka /pers. B/ darījuma ietvaros ir ieguvis 17601,23 EUR, norādāms, ka administratores lietā iesniegtie pierādījumi, kas saistīti ar noslēgtajiem darījumiem, un darījumu dalībnieku rīcība, liecina, ka šādus naudas līdzekļus /pers. B/ nav saņēmis ne pirkuma maksās veidā, nedz aizdevuma veidā.

Rēzeknes tiesa, novērtējot atbildētāju iesniegtos rakstveida paskaidrojumus un pierādījumus spriedumā secināja, ka lietā nav iesniegti ticami pierādījumi par naudas līdzekļu 14284,41 LVL jeb 20324,88 EUR izsniegšanu /pers. B/ aizdevuma veidā.

Ievērojot minēto, atbildētāja norāde, ka /pers. B/ darījuma ietvaros ir ieguvis 17601,23 EUR apmērā, nav pamatota.

[8.1.8.] Tādējādi tiesa spriedumā pamatoti konstatēja zaudējumu nodarīšanas faktu parādnieka /pers. B/ kreditoru kopuma interesēm, jo ir konstatēti visi pamatelementi Maksātnespējas likuma darījumu apstrīdēšanas vispārējā regulējuma kontekstā, proti, darījums noslēgts neilgi pirms parādnieka maksātnespējas, laikā, kad parādniekam jau pastāvēja parādsaistības pret kreditoriem, ar darījumu nodarīti zaudējumi parādnieka kreditoru kopuma interesēm, jo notika parādnieka mantas bezatlīdzības samazinājums, darījuma puses ir zinājušas par zaudējumu nodarīšanu, kas ir prezumējams, jo darījums slēgts ar ieinteresēto personu.

[8.1.9.] Pat pieņemot par patiesiem atbildētāju /pers. C/ un /pers. B/ apgalvojumus par noslēgto aizdevumu un vienošanos, 2019.gada 15.aprīlī noslēgtais pirkuma līgums ir noslēgts, radot zaudējumus parādnieka /pers. B/ kreditoru kopumam, jo prioritāte aizdevuma atmaksai dota vienam kreditoram /pers. C/, kas ir ieinteresētā persona, tādā veidā radot zaudējumus citiem kreditoriem, kuriem bija iestājies saistību izpildes termiņš.

[8.2] Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumu, ka atceļot līdzēju darījumu, ar tā atcelšanas brīdi /pers. C/ iegūst prasījuma tiesības, kas būtiski palielina kreditoru prasījumu apmēru, norādāms, ka uz šo paskaidrojumu iesniegšanas dienu administratore nav konstatējusi pamatu /pers. C/ kreditora prasījuma atzīšanai. Prasības apmierināšanas gadījumā atbildētājam /pers. C/ savs kreditora prasījums jāiesniedz administratoram, kas izvērtējot iesniegtos kreditora prasījuma pamatojošos dokumentus, lems vai iesniegtie prasījumu pamatojošie dokumenti ir pietiekami prasījuma atzīšanai vai neatzīšanai.

[8.3] Nepamatots ir atbildētāja apgalvojums, ka nedz spriedums, nedz prasība nesatur izvērtējumu ekonomiskajam ieguvuma, ja prasība tiek apmierināta.

Rēzeknes tiesa pamatoti konstatēja, ka gadījumā, ja apstrīdētais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās sekas, parādnieka kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas, jo no lietā iesniegtiem pierādījumiem nav konstatējams, ka /pers. C/ vispār būtu veicis /pers. B/ pirkuma maksu par nekustamā īpašuma iegādi un nesaņemot pirkuma maksu tā patiesajā vērtībā, ir samazināta parādnieka mantas masa, kā rezultātā cieš parādnieka /pers. B/ spēja izpildīt savas saistības pret kreditoriem, kas savukārt rada zaudējumus arī parādnieka kreditoru kopumam.

[8.4]Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumiem, ka lietā nav konstatējama īpašuma domājās daļas patiesā vērtība, ka novērtējums ir pretrunīgs un tajā ir neprecizitātes, jo nav ņemts vērā, ka nekustamais īpašums ir iznomāts un ieķīlāts un, ka novērtējumā nav ņemts vērā, ka uz zemes gabala atrodas ēka, kura uzbūvēta pēc kopīpašuma izbeigšanās, norādāms turpmāk minētais.

[8.4.1] Novērtējuma mērķis bija noteikt nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ tirgus vērtību uz atsavināšanas brīdi, neņemot vērā uz nekustamā īpašuma esošās būves, lai aplēsēs konstatētu iespējamo starpību un zaudējumu apmēru starp atbildētāju pirkuma līgumā noteikto pirkuma cenu un tā patieso vērtību.

Ņemot vērā, ka ēku objektīvu novērtējumu var veikt tās detalizēti apsekojot, bet nekustamais īpašums tika apsekots un vērtēts, neinformējot tā īpašnieku /pers. C/ un bijušo īpašnieku /pers. B/, tika pieņemts lēmums vērtējumā neiekļaut uz nekustamā īpašuma esošās ēkas, lai izvairītos no ilgstošas nekustamā īpašuma apsekošanas, kas varētu radīt atbildētājiem aizdomas, ka nekustamais īpašums tika vērtēts, un, lai izvairītos no abu atbildētāju iespējamās darbībām, kas varētu radīt šķēršļus, nekustamā īpašuma pirkuma līguma apstrīdēšanai.

Tirgus vērtība ir aprēķināta summa, par kādu vērtēšanas datumā īpašumam būtu jāpāriet no viena īpašnieka pie otra savstarpēji nesaistītu pušu darījumā starp labprātīgu pārdevēju un labprātīgu pircēju pēc atbilstoša piedāvājuma, katrai no pusēm rīkojoties kompetenti, ar aprēķinu un bez piespiešanas (Latvijas Standartu LVS 401:2013, p.2.1.11). Saskaņā ar SIA "Eiro eksperts" veikto novērtējumu 1/2 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ tirgus vērtība uz atsavināšanas brīdi, neņemot vērā uz nekustamā īpašuma esošās būves, noteikta 16 300 EUR. Administratorei nav pamata apšaubīt sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja, ar vairāk kā divdesmit gadu pieredzi nekustamo īpašuma vērtēšanā, profesionālo kvalifikāciju nekustamā īpašuma vērtēšanas jomā un kompetenci profesionāli noteikt nekustamā īpašuma vērtību.

[8.4.2] Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumiem, ka novērtējums ir pretrunīgs un tajā ir neprecizitātes, un nav ņemts vērā fakts, ka nekustamais īpašums ir iznomāts un ieķīlāts, administratore norāda, ka 2020.gada 22.jūnijā SIA "Eiroeksperts" veica nekustamā īpašuma apsekošanu, lai noteiktu nekustamā īpašuma vērtību. Pēc minēto darbību veikšanas administratore konstatēja, ka 2020.gada 24.jūlijā, kas ir mēnesi pēc nekustamā īpašuma apsekošanas, nekustamais īpašums /Nosaukums A/ ir ieķīlāts par labu fiziskajai personai /pers. D/, kam par labu zemesgrāmatā ir nostiprināta ķīlas tiesība (hipotēka) 7000,00 EUR apmērā.

Nekustamā īpašuma ieķīlāšana uzreiz pēc nekustamā īpašuma vērtētāja tā apsekošanas, norāda, ka atbildētājiem ticis zināms fakts par īpašuma apsekošanu un novērtēšanu un pēc tā uzzināšanas ir veiktas darbības nekustamā īpašuma ieķīlāšanai, ar mērķi ietekmēt nākotnē paredzamu tiesisku seku iestāšanos un apgrūtinātu kreditoru kopuma iespējas saņemt sava prasījuma apmierinājumu, vēršot piedziņu uz nekustamo īpašumu.

Attiecībā uz nomas līguma esamību administratore norāda, ka uz nekustamā īpašuma vērtēšanas brīdi nedz vērtētājam nedz administratorei nebija informācijas par nekustamā īpašuma iznomāšanu, bet tas nekādā veidā neietekmē nekustamā īpašuma vērtību vai iegūstamo līdzekļu apmēru, atsavinot nekustamo īpašumu piespiedu izsolē maksātnespējas procesa ietvaros, jo atbilstoši Civillikuma 2126.pantam nomas līgums, kas nav ierakstīts zemesgrāmatā, nav spēkā pret trešām personām.

[8.5]Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumu, ka pirkuma pārdevuma mērķis bija nevis apiet citu personu tiesības, bet gan kopīpašuma izbeigšana, kuras pamatā bija /pers. C/ plāns uz zemes gabala uzbūvēt dzīvojamo māju, ko /pers. C/ pēc kopīpašuma izbeigšanas ir uzbūvējis, norāda, ka neatbilst patiesībai atbildētāja apgalvojums, ka pēc kopīpašuma izbeigšanas, t.i, pēc 2019.gada 15.aprīļa, kad starp atbildētāju /pers. B/ un /pers. C/ tika noslēgts pirkuma līgums, tika uzcelta dzīvojamā māja. Minēto apliecina lietā esošie nekustamā īpašuma Zemesgrāmatas nodalījuma dati un izdruka no Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas teksta datiem, kas pievienota vērtējumam. No Zemesgrāmatas nodalījuma datiem redzams, ka nekustamā īpašuma sastāvā kopš tā ierakstīšanas zemesgrāmatā 1999.gadā ir bijušas sešas ēkas (dzīvojamā māja un 5 palīgēkas) un nav reģistrēta neviena jaunuzcelta ēka. Tāpat no izdrukas no Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas esošajiem un vēsturiskajiem datiem redzams, ka nekustamā īpašuma sastāvā ietilpst sešas būves, no kurām viena ir dzīvojamā māja ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, bet pārējās palīgēkas. Tāpat redzams, ka dzīvojamai mājai ar kadastra apzīmējumu /numurs D/ Būvatļauja izsniegta jau 2017.gadā, kad nekustamais īpašums bija atbildētāju kopīpašums, un dzīvojamā ēka nodota ekspluatācijā 2020.gada martā.

Tāpat vēršu tiesas uzmanību, ka Rēzeknes tiesai 2020.gada 30.oktobra paskaidrojumos /pers. C/ sniedza informāciju, ka dzīvojamā māja uzcelta par naudas līdzekļiem, ko /pers. D/ izsniedzis kā aizdevumu 2020.gada 24.jūlijā, kas ir jau pēc dzīvojamās mājas nodošanas ekspluatācijā, kas apliecina, ka atbildētājs sniedz nepatiesu informāciju.

[8.6]Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumiem, ka spriedums ir pretrunā Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.aprīļa spriedumam lietā Nr.SKC-247/2012 izvirzītajai tēzei par ķīlas ņēmēja kā labticīga ieguvēja aizsardzību, gadījumā, ja ķīlas ņēmējs, saņemot lietu ķīlā, nezināja par to, ka ķīlas devēja tiesības uz lietu ir aprobežotas ar nosacījumu vai tās var tikt atceltas, administratore uzskata, ka ar apstrīdēto spriedumu ķīlas ņēmēja tiesības saņemt sava prasījuma apmierinājumu no visa nekustamā īpašuma netiek ierobežotas.

[8.7]Attiecībā uz atbildētāja apgalvojumiem, ka spriedumā ir konstatējami procesuāli pārkāpumi lietas dalībnieku procesuālo statusa noteikšanā, un proti, /pers. B/ kļūdaini atzīts par līdzatbildētāju, administratore norāda, ka minētais apgalvojums ir kļūdains, jo administrators ir tiesīgs pārstāvēt parādnieku, kā likumiskais pārstāvis strīdos, kas skar šīs fiziskās personas mantisko stāvokli, lietās, kas ierosinātas, pirms parādniekam pasludināts maksātnespējas process, bet konkrētajā gadījumā prasību ceļ administrators, kā prasītājs, parādnieka kreditora kopuma interesēs par maksātnespējīgās fiziskās personas slēgtā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, un par atbildētājiem ir atzīstami apstrīdamā darījuma dalībnieki.

Lūdzu tiesu Rēzeknes tiesas 2022.gada 20.septembra spriedumu atstāt negrozītu un apelācijas sūdzību noraidīt.

[9] Paskaidrojumus par apelācijas sūdzību iesniedza trešā persona /pers. D/, norādot, ka tā ir nepamatota un noraidāma.

[9.1] Nepiekrīt ķīlas tiesības (hipotēkas) dalīšanai. Sadalot īpašumu un nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) domājamās daļās, viņam netiek dota garantija, ka aizdevuma nedzēšanas gadījumā, varēs saņemt atpakaļ pilnu aizdevuma summu, jo, realizējot atsevišķi kādu īpašuma daļu, tas vairs nav tik vērts, kā viss kopā.

Lūdzu tiesu nedalīt īpašumu un nostiprināto ķīlas tiesību (hipotēku) domājamās daļās līdz 2025.gada 31.decembrim, jo aizdevuma summas nedzēšanas gadījumā, tā ir garantija /pers. D/ saņemt atpakaļ visu aizdevuma summu. Ja gadījumā notiek īpašuma daļas piespiedu atsavināšana pirms 2025.gada 31.decembra, lūdz no prasītājas saņemt visu aizdevuma summu 7000 EUR.

Motīvu daļā

[10] Novērtējot rakstveida pierādījumus lietā, Latgales apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un prasība ir apmierināma daļēji.

[10.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rēzeknes tiesas 2022.gada 20.septembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams prasības apmierināšanai par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu un ieraksta dzēšanu zemesgrāmatā par /pers. C/ īpašuma tiesībām uz strīdus nekustamo īpašumu ½ domājamās daļas apmērā, sakarā ar ko Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai.

Latgales apgabaltiesa atzīst, ka nepastāv likumīgs pamats hipotēkas dzēšanai, kas ierakstīta, pamatojoties uz aizdevuma līgumu, kas noslēgts starp /pers. C/ un /pers. D/ un prasība šajā daļā ir noraidāma.

Latgales apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzībā atkārtojas atbildētāja argumenti faktisko lietas apstākļu un pierādījumu novērtēšanas un materiālo tiesību normu piemērošanas jautājumā prasības apmierināmajā daļā, kuriem pirmās instances tiesa ir devusi savu novērtējumu un taisījusi likumīgu spriedumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Kā jau tika minēts /pers. B/ apelācijas sūdzībā norādīts, ka viņš pārsūdz spriedumu pilnā apjomā, sakarā ar ko prasības pamatotību apspriežama tādā apjomā, kā tas ir norādīts prasības pieteikumā, neskatoties uz to, ka /pers. C/ nav iesniedzis apelācija sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu, bet abus atbildētājus saista viens darījums.

[10.2] No lietas materiāliem izriet, ka ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2019.gada 24.oktobra spriedumu pasludināts /pers. B/ maksātnespējas process un par parādnieka administratoru ir iecelta sertificēta administratore /pers. A/, veicot ierakstu LR Uzņēmumu reģistra maksātnespējas reģistrā 2019.gada 25.oktobrī.

Maksātnespējas procesā parādniekam /pers. B/ netika konstatēta manta, ko būtu iespējams atsavināt kreditoru prasījumu apmierināšanai.

No prasības pieteikumam pievienotā kreditoru prasījumu reģistra izriet, ka /pers. B/ maksātnespējas procesā savus kreditora prasījumus ir pieteikuši un administratores atzīti kreditoru prasījumi par 33 822,90 EUR.

Tiesai nav pamata apšaubīt administratores iesniegto informāciju, sakarā ar ko apelācijas sūdzībā bez pietiekoša pamatojuma tiek apšaubīts kreditoru prasījumu apmērs un citi apstākļi, kas saistīti ar kreditoru prasījumu dzēšanu maksātnespējas procesā, prasības leģitīmu mērķi kopumā.

Saskaņā ar Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un Valsts zemes dienesta vēsturiskajiem datiem parādniekam līdz 2019.gada 12.jūnijam bija nostiprinātās īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Atbildētāji/pers.B/ un /pers. C/ 2019.gada 15.aprīlī noslēdza pirkuma līgumu, saskaņā ar kuru /pers. B/ pārdeva /pers. C/ ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha, par 3 500 EUR.

No informācijas par kreditoru prasījumu pamatu un kreditoru prasījumu rašanās laiku izriet, ka visas parādsaistības, kas parādniekam ir bijušas uz maksātnespējas procesa pasludināšanas dienu, ir radušās pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas. Tātad, pirkuma līgums noslēgts, pastāvot neatrisinātām mantiskām saistībām.

Atbilstoši Maksātnespējas likuma 128.panta pirmās daļas noteikumiem fiziskās personas maksātnespējas procesam tiek piemēroti juridiskās personas maksātnespējas procesa noteikumi, ievērojot XXIV nodaļas noteikumus.

Maksātnespējas likuma 144.pants noteic, ka parādnieka noslēgtie darījumi ir apstrīdami šā likuma XVII nodaļā noteiktajā kārtībā, ja bankrota procedūras laikā tiek konstatēti šā likuma 153.pantā noteiktie saistību dzēšanas ierobežojumi.

Maksātnespējas likuma 153.panta 1.punktā noteic, ka saistību dzēšanas procedūru nepiemēro vai to pārtrauc, ja parādnieks pēdējo triju gadu laikā pirms fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas vai maksātnespējas procesa laikā ir slēdzis darījumus, kuru rezultātā kļuvis maksātnespējīgs vai radījis zaudējumus kreditoriem, turklāt viņš apzinājās vai viņam vajadzēja apzināties, ka šādu darījumu slēgšana var novest līdz maksātnespējai vai zaudējumu radīšanai kreditoriem.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktu, otro daļu, administratoram ir pienākums izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu neatkarīgi no šā darījuma veida, ja tas noslēgts triju gadu laikā pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādējādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi, turklāt persona, ar kuru vai kurai par labu noslēgts darījums, zināja vai tai bija jāzina par šādu zaudējumu nodarīšanu. Ja darījums, ar kuru nodarīti zaudējumi parādniekam, ir noslēgts ar ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku vai šo personu labā, uzskatāms, ka šīs personas ir zinājušas par zaudējumu nodarīšanu, ja tās nepierāda pretējo.

Savukārt saskaņā ar Maksātnespējas likuma 72.panta pirmās daļas 3.punktu, par ieinteresēto personu attiecībā pret parādnieku atzīstama persona, kura sastāv ar parādnieka dibinātāju, dalībnieku (akcionāru) vai personālsabiedrības biedru, pārvaldes institūciju locekļiem laulībā, radniecībā vai svainībā līdz otrajai pakāpei.

Darījumu apstrīdēšanas institūta būtība balstās uz kreditoru kopuma aizsardzības principu, kas savukārt ietver prasību pēc vienlīdzīgas attieksmes pret kreditoriem, kuri atrodas vienādā prioritātes rangā, kā arī prasību par kreditoru prasījumu maksimālu apmierināšanu maksātnespējas procesa ietvaros. Maksātnespējas tiesību regulējumā tiek noteikts laika periods, tā saucamais aizdomu periods pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas, kura laikā slēgtos darījumus ir iespējams apstrīdēt, ja tie ir radījuši ietekmi uz parādnieka aktīviem. Daudzi darījumi, kas kvalificējas kā apstrīdami maksātnespējas tiesību izpratnē, ārpus maksātnespējas konteksta būtu pilnīgi normāli un akceptējami, un kļūst apstrīdami tikai tad, ja tiek slēgti tuvojoties parādnieka maksātnespējai. Piemērojot Maksātnespējas likumu darījumu apstrīdēšanas vispārējo regulējumu, tiesām jākonstatē šādi pamatelementi: 1) ir noslēgts darījums, 2) darījums ir noslēgts likumā noteiktajā laika posmā, 3) ar darījumu ir nodarīti zaudējumi parādniekam un/vai kreditoriem, 4) darījuma puses ir zinājuši par zaudējumu nodarīšanu/darījums slēgts ar ieinteresēto personu *(skat. Latvijas Republikas Augstākā tiesa. Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros.2013/14.)*.

Apelācijas instances tiesa pievienojas Rēzeknes tiesas secinājumam, ka apstrīdētais nekustamā īpašuma atsavināšanas darījums noslēgts Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 2.punktā norādītajā trīs gadu aizdomu periodā - 2019.gada 15.aprīlī, t.i., sešus mēnešus un 9 dienas pirms /pers. B/ maksātnespējas procesa pasludināšanas 2019.gada 24.oktobrī un laikā, kad /pers. B/ jau pastāvēja finansiālas grūtības.

Prasītāja lūdz atzīt minēto pirkuma līgumu par spēkā neesošu, jo pienākumu apstrīdēt darījumu administratorei uzliek likums, jo tas aizskar kreditoru intereses.

Kā norādīts prakses apkopojumā, Civillikuma 1415.pants pārsvarā tiek piemērots, lai atzītu par spēkā neesošu darījumu, kura prettiesiskums aizskar kādu citu personu, sabiedrības, nevis pašu darījuma slēdzēju intereses" (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums "Par Civillikuma 1415.panta piemērošanu". Rīga: 2008, 24.lpp*).

Civillikuma 1415.pants noteic, ka neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Civillikuma 1592.pants paredz, ka neviens līgums, kas veicina kaut ko pretlikumīgu, netikumīgu vai negodīgu, nesaista. Judikatūrā, atklājot Civillikuma 1415.panta saturu, atzīts, ka jēdziens „mērķis" tiek saprasts ar darījuma dalībnieku subjektīvām vēlmēm, ko darījuma dalībnieks vēlas realizēt, veicot darījumu. Šis mērķis nav objektīvi (ārēji) konstatējams, jo tā izzināšanai nepieciešama darījuma dalībnieka gribas patieso motīvu noskaidrošana. Līdz ar to, pat ja darījums ārēji ir tiesisks (piemēram, formāli likumīgi noslēgts pirkuma līgums), tad, izvērtējot tā pamatā esošos darījuma dalībnieku motīvus (causa), pastāv iespēja darījumu atzīt par spēkā neesošu. Izvērtējot šo aspektu, tiesai jāveic darījuma dalībnieku subjektīvo vēlmju un mērķu noskaidrošana *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2008.gada tiesu prakses apkopojuma „Par Civillikuma 1415.panta piemērošanu" 36.lpp., Senāta 2015.gada 23.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-178/2015 8.3.punkts, 2018.gada 29.jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-203/2018 8.3.punkts, 2019.gada 22.novembra sprieduma lietā Nr. SKC-10290/2019, 12.2.punkts)*.

Attiecīgi, par spēkā neesošu uz Civillikuma 1415.panta pamata atzīstams arī tāds darījums, kura objektīvais mērķis nav nekas neatļauts vai nepieklājīgs, taču tiek pierādīts, ka nepieklājīgs, neatļauts vai uz likuma apiešanu vērsts ir darījuma dalībnieku subjektīvais mērķis.

/pers. B/ ir /pers. C/ brālis, sakarā ar ko /pers. C/ ir atzīstams par ieinteresēto personu Maksātnespējas likuma 72.panta izpratnē attiecībā pret maksātnespējīgo /pers. B/. Noslēdzot šo darījumu, /pers. C/ bija jāzina un viņš zināja par /pers. B/ finansiālo stāvokli.

Augstākās tiesas Senāts ir atzinis, ja parādnieks kreditoram par ļaunu ir noslēdzis līgumu ar saistītu personu, tostarp savu pirmās pakāpes radinieku, šīs saistītās personas ļaunprātīga rīcība ir prezumējama. Proti, ir jāpieņem, ka šī persona zināja par parādnieka nolūku nodarīt ar darījuma noslēgšanu zaudējumu saviem kreditoriem, ciktāl tā nepierāda pretējo *(sk., piem., Augstākās tiesas Senāta 2020.gada 9.marta spriedums lietā Nr. SKC–79/2020, 12.3.punkts, Augstākās tiesas Senāta 2018.gada 28.maija spriedums lietā Nr. SKC-82/2018, 7.1.punkts)*.

Lietā nav iegūti pierādījumi par pretējo, tas ir, lai būtu tiesisks pamats uzskatīt, ieinteresēta persona nezināja par parādnieka nolūku nodarīt ar darījuma noslēgšanu zaudējumu saviem kreditoriem.

Latgales apgabaltiesa atzīst atbildētāju iebildumus uz prasību šajā daļā par nepamatotiem, jo tie neatbilst likuma jēgai un maksātnespējas procesa īpatnībām.

Zaudējumu tiesiskā sastāva noteikšanai ir izmantojams vispārējais Civillikuma regulējums. Saskaņā ar Civillikuma 1770.pantu, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Bet bez Civillikuma noteikumu piemērošanas, vērtējot zaudējumu nodarīšanas faktu, ir jāņem vērā arī Maksātnespējas likuma mērķis un darījumu apstrīdēšanas normu mērķis. Tādējādi, Maksātnespējas likuma 92.panta izpratnē lietotais "zaudējumu" jēdziens nav lietots tikai Civillikuma 1770.panta izpratnē, bet gan plašāk, apzīmējot visas kaitīgās sekas, kas samazina parādnieka mantas masu vai palielina pasīvu masu *(skat. Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2013.gada 11.februāra spriedumu lietā Nr.PAC-0526)*.

Maksātnespējas procesa likuma un paša maksātnespējas procesa mērķis ir veicināt maksātnespējas subjekta maksātspējas atjaunošanu un aizsargāt kreditoru kopuma intereses parādnieka ierobežotas maksātspējas vai maksātnespējas gadījumā. Nav šaubu, ka kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas, ja attiecīgais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās tiesiskās sekas – mantas aktīvu masas samazinājums.

Kā jau tika minēts, nekustamais īpašums tika atsavināts par 3500 EUR.

Saskaņā ar SIA "Eiroeksperts" novērtējumu nekustamā īpašuma – zemes vienības un apbūves ½ domājamās daļas /adrese A/, iespējamā tirgus vērtība uz 2019.gada 15.aprīli varētu būt 16 300,00 EUR.

Saskaņā ar Nekustamā īpašuma valsts kadastra datiem, 2019.gadā visa nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība noteikta 8717 EUR, attiecīgi ½ domājams daļas no nekustamā īpašuma kadastrālā vērtībā sastāda 4358,50 EUR.

Tādējādi pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka nekustamā īpašuma pirkuma maksa ir zemāka par nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību uz atsavināšanas brīdi, kā arī tirgus vērtību, kas ir pamats secinājumam par būtisku nesamērību starp noteikto nekustamā īpašuma pirkuma maksu un lietas patieso vērtību.

Atsavinot nekustamo īpašumu par nesamērīgi zemu cenu, t.i, nesaņemot pirkuma maksu tā patiesajā vērtībā, parādniekam ir nodarīti zaudējumi, jo radies parādnieka mantas samazinājums, kā rezultātā cieš parādnieka spēja izpildīt savas saistības pret kreditoriem, kas savukārt rada zaudējumus arī parādnieka kreditoru kopumam.

Ja apstrīdētais darījums nebūtu noslēgts un neiestātos no tā izrietošās sekas, parādnieka kreditoru iespējas gūt apmierinājumu no parādnieka mantas būtu lielākas. Saskaņā ar apstrīdētā pirkuma līguma summu, vērtējot to kopsakarā ar nekustamā īpašuma novērtējumu, secināms, ka zaudējumu apmērs parādniekam un kreditoriem ir vērtējams vismaz 12 800 EUR apmērā.

Kritiski vērtējami prasības pamatotības aspektā atbildētāju iebildumi par aizdevuma 14284,41 LVL izsniegšanu ar atmaksas termiņu līdz 2011.gada 15.augustam saskaņā ar grafiku.

Atbildētāji norāda, ka /pers. B/ veica aizdevuma atmaksāšanu /pers. C/ līdz 2010.gada janvārim. Sakarā ar to, ka vienošanās nav saglabājusies sakarā ar dzīves vietas maiņu, 2010.gada 15.janvārī starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgta vienošanās par neatmaksātās aizdevuma daļas atmaksas termiņa pagarināšanu līdz 2018.gada 31.decembrim ar nodrošinājuma noteikumu - gadījumā, ja visa aizdevuma summa netiek atmaksāta, tad /pers. B/ apņemas pārdot savu nekustamā īpašuma daļu par atlikušo aizdevuma summu, paredzot arī citus pārdošanas nosacījumus. Arī šī vienošanās nav saglabājusies sakarā ar dzīves vietas maiņu, sakarā ar ko 2019.gada 15.aprīlī starp atbildētājiem tika noslēgta vēl viena vienošanās par aizdevuma atmaksāšanu.

Tiesa uzskata, ka atbildētāju norādītā e-pasta vēstule, atsaukšanās uz atmaksas grafika esību nepierāda aizdevuma izsniegšanu un darījuma būtiskās sastāvdaļas, kā arī /pers. B/ kļūdaini uzskata, ka starp viņu un /pers. C/ noslēgtais darījums par saistību nodibināšanu 2008.gada 1.oktobrī noslēdzās ar šo saistību izpildi 2019.gada 15.aprīlī.

No 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līguma satura neizriet, ka starp pusēm ir bijis noslēgts aizdevuma līgums, kurš netika izpildīts un izpildes gaitā ir slēgtas kādas vienošanās, tajā skaitā 2019.gada 15.aprīlī.

Lietā nav nozīmes atbildētāja /pers. C/ paskaidrojumiem par ieguldījumu nekustamā īpašumā, par aizdevuma līguma noslēgšanas apstākļiem, vienošanās, kas tika noslēgtas pušu starpā aizdevuma līguma izpildes gaitā, atmaksātajām summām, atlikušo parādu un tā dzēšanas kārtību. Visi minētie apstākļi būtu vērā ņemami, ja zemesgrāmatā savlaicīgi tiktu ierakstīta ķīlas tiesības atzīme un parāda atgūšana notiktu saskaņā ar noslēgtā aizdevuma līguma un Civillikuma noteikumiem.

/pers. C/ paskaidrojumi neatbilst /pers. B/ paskaidrojumiem administratorei 2019.gada 11.novembrī par nekustāmā īpašuma atsavināšanas apstākļiem, ka parādnieks to nevarēja pilnvērtīgi apsaimniekot sava veselības stāvokļa dēļ, tāpēc vienojās ar /pers. C/ vēl 2009.gadā par minētās daļas atsavināšanu, kad parādniekam bija nepieciešama nieru transplantācijas operācija. Cenu noteica vadoties no kadastrālās vērtības, īpašuma stāvokļa un tirgus cenām tuvējā apkārtnē. Pirkuma līgums noslēgts tikai 2019.gada aprīlī, kad atkārtoti pasliktinājās veselības stāvoklis, kā kopīpašniekam, ar kuru iepriekš bija mutiska vienošanās un kuram jebkurā gadījumā bija pirmpirkuma tiesības. Norādīja, ka pirkuma maksa saņemta pirms pirkuma līguma noslēgšanas skaidrā naudā pa daļām, ko pirkuma līgumā apliecina abas puses, ka pārdevējs ir saņēmis no pircēju pilnu pirkuma maksu.

Atbildētājs /pers.B/ abās atbildes vēstulēs administratorei sniedz informāciju tikai par nekustamā īpašuma atsavināšanu, pamatojoties uz 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, pirkuma maksas izlietojumu automašīnas uzturēšanai, daļēji maksātnespējas procesa ierosināšanai, personīgajām vajadzībām.

Paskaidrojumā administratorei nekas nav minēts par aizdevuma līguma vai kādas vienošanās noslēgšanu ar /pers. C/, kā arī par to, ka nekustamais īpašums atsavināts /pers. C/, lai daļēji segtu parādsaistības pret /pers. C/.

Šādos apstākļos pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka lietā nav iesniegti ticami pierādījumi par naudas līdzekļu 14284,41 LVL jeb 20324,88 EUR izsniegšanu /pers. B/ un aizdevuma izsniegšanas apstākļiem, tā nodrošinājumu ar nekustāmo īpašumu /Nosaukums/ ½ domājamo daļu.

Lietas materiāliem pievienots /pers. C/ AS "Swedbanka" konta pārskats par periodu no 2017.gada 1.aprīļa līdz 2018.gada 30.jūnijam par naudas kopsummā 2880 EUR saņemšanu no /pers. B/, tomēr no minētā konta izraksta nav iespējams secināt, ar kādu mērķi šī naudas summa iemaksāta, jo nav norādīts maksājuma mērķis un /pers. B/ veikto maksājumu summas ir atšķirīgas.

Apelācijas instances tiesa arī pievienojas Rēzeknes tiesas secinājumiem par pirkuma maksas 3500 EUR samaksu /pers. B/, jo /pers. C/ iesniegtais AS "Swedbank" konta pārskats par periodu no 2019.gada 8.aprīļa līdz 2019.gada 11.aprīlim liecina tikai par skaidrās naudas kopsummā 3500 EUR izņemšanu minētajā laika periodā.

Tiesa atzīst, ka lietas iztiesāšanas gaitā nav apstiprinājušies atbildētāju iebildumi uz prasību, sakarā ar ko tie neliecina par prasības nepamatotību.

Tiesa atzīst, ka ir konstatējami visi Maksātnespējas likuma priekšnoteikumi darījumu apstrīdēšanai - darījums noslēgts neilgi pirms parādnieka maksātnespējas, laikā, kad parādniekam jau pastāvēja parādsaistības pret kreditoriem, ar darījumu nodarīti zaudējumi parādnieka kreditoru kopuma

interesēm, jo notika parādnieka mantas samazinājums, darījuma puses ir zinājuši par zaudējumu nodarīšanu, kas ir prezumējams, jo darījums slēgts ar ieinteresēto personu.

Ņemot vērā augstāk norādītos apstākļus to kopumā un savstarpējā cēloņsakarībā, ir pamats uzskatam, ka strīdus pirkuma līgums noslēgts starp saistītām personām par tādu pirkuma maksu, kas atzīstama par neatbilstošu tirgus situācijai un īpašuma kadastrālajai vērtībai.

Nekustamā īpašuma pirkuma līgums noslēgts dažus mēnešus pirms /pers. B/ maksātnespējas procesa pasludināšanas, pastāvot neatrisinātām /pers. B/ mantiskām saistībām.

Secināms, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgums starp līdzējiem ir noslēgts pretēji Civillikuma 1., 1415. un 1592.pantam, tā kā subjektīvais mērķis bija kreditoru likumīgo interešu apiešana, sakarā ar ko pastāv likumīgs pamats pirkuma līguma atzīšanai par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža - 2019.gada 15.aprīļa, sakarā ar ko ir dzēšamas /pers. C/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/. Rezultātā ir atjaunojams iepriekšējais stāvoklis par /pers. B/ īpašuma tiesībām uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Attiecībā uz /pers. C/ 2020.gada 30.oktobra paskaidrojumos tiesai norādīto, ka pēc 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līguma noslēgšanas atbildētājs uzcēlis māju, kam izmantojis /pers. D/ izsniegto aizdevumu 2020.gada 24.jūlijā, norādāms, ka saskaņā ar rakstveida pierādījumiem lietā nekustamā īpašuma sastāvā kopš tā ierakstīšanas zemesgrāmatā 1999.gadā ir bijušas sešas ēkas (dzīvojamā māja un 5 palīgēkas) un nav reģistrēta neviena jaunuzcelta ēka. Dzīvojamai mājai ar kadastra apzīmējumu /numurs D/ būvatļauja attiecībā uz dzīvojamās mājas pārbūvi izsniegta jau 2017.gadā un dzīvojamā ēka nodota ekspluatācijā jau 2020.gada martā, kas ir pirms trešās personas /pers. D/ aizdevuma izsniegšanas 2020.gada 24.jūlijā.

[10.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu, pušu paskaidrojumi atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Izvērtējot tiesā iesniegtos atbildētāju rakstveida paskaidrojumus, lietā konstatētos apstākļus to kopumā un savstarpējā sakarībā, atzīstams, ka atbildētāju iebildumi ir formāli un pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tie neapstiprinās ar citiem pierādījumiem lietā.

Lietas iztiesāšanas gaitā gan atbildētāji, gan prasītāja iesniedza tiesai vairākus paskaidrojumus, kas pēc būtības satur iebildumus uz viens otra paskaidrojumā norādītajiem faktiem, kas pat nav minēti prasības pieteikumā. Pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, pārējos pušu argumentus un apsvērumus tiesa tos nevērtē, jo tiem nav juridiskas nozīmes un tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības. Kā vairākkārt atzinusi arī Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu *(sk., piemēram, 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr.16034/90))*. Tiesnešiem jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmum*u).

[10.4]No lietas materiāliem izriet, ka 2019.gada 12.jūnijā Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/ reģistrētas /pers. C/ īpašumtiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /Nosaukums A/, bet 2020.gada 30.jūlijā uz nekustāmo īpašumu ir nostiprināta ķīlas tiesība (hipotēka) par labu /pers. D/, pamatojoties uz 2020.gada 24.jūlija aizdevuma līgumu ar hipotēkas ķīlas nodrošinājumu, kas noslēgts starp /pers. C/ un /pers. D/, trešo personu šajā lietā.

Saskaņā ar Civillikuma 1312.panta pirmās daļas 2.punktu, ja ķīlas ņēmējs, saņemot lietu ķīlā, nezināja par to, ka ķīlas devēja tiesības uz lietu ir aprobežotas ar nosacījumu vai tās var tikt atceltas, viņš tiek atzīts par labticīgu ieguvēju un viņa ķīlas tiesības saglabājas, neskatoties uz ķīlas devēja īpašuma tiesību izbeigšanos uz lietu. Tādējādi likums nepārprotami dara ķīlas ņēmēja labticību atkarīgu no viņa zināšanas par darījumu, uz kura pamata ķīlas devējam pieder ieķīlātā lieta.

Juridiskajā literatūrā atzīts, ka iepriekš minētais pilnībā attiecas arī uz apstrīdamiem vai atceļamiem darījumiem. Šis nosacījums ir darījuma apstrīdēšana vai vēršanās tiesā ar darījuma atcelšanas prasību. Abos gadījumos sekas ir tādas pašas, kad iestājas atceļošais nosacījums: darījums zaudē savu spēku no tā noslēgšanas brīža. Attiecīgi arī šeit likums aizsargā tikai labticīgu ieguvēju. Ieguvēja labticība izpaužas viņa nezināšanā par darījuma apstrīdēšanas vai atcelšanas pamatu *(sk. S.Rudāns. Nekustamā īpašuma labticīga iegūšana. „Jurista Vārds" Nr.21, 30.05.2006. u n Nr.22, 06.06.2006.)*.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka nepastāv likumīgs pamats ieraksta grozīšanai, jo tas ir veikts, pamatojoties uz 2020.gada 24.jūlija aizdevuma līgumu, kas nav apstrīdēts, ir spēkā, ieraksts ir veikts likumīgi un tā spēkā esību nevar ietekmēt apstāklis, ka prasība tiek apmierināta par darījuma atzīšanu par spēkā neesošu, kas noslēgts starp /pers. B/ un /pers. C/ un rezultātā mainās īpašnieku loks. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka ķīlas ņēmējam nav zinājis par darījuma atcelšanas pamatu.

Hipotēkas būtība ir nodrošināt kreditora prasījumu pret parādnieka saistības neizpildi. Civillikuma 1278. pants noteic, ka ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu, uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. No šīs definīcijas ir skaidrs, ka ķīlas tiesības mērķis ir prasījuma nodrošināšana tādā veidā, lai kreditors no ķīlas var dabūt prasījuma samaksu.

Kreditoram pieder lietu tiesība realizēt savu prasījumu ar ieķīlātā priekšmeta pārdošanu, neskatoties uz to, kā īpašumā atrodas nodrošinājuma priekšmets, sakarā ar to ķīlas tiesībām uz nekustamo īpašumu jābūt reģistrētām publiskās zemesgrāmatās. Pēc hipotēkas nostiprināšanas zemesgrāmatā kreditora ķīlas tiesība kā lietu tiesība kļūst absolūta un tā ir saistoša jebkurai trešajai personai, kas pretendē uz jebkāda veida tiesībām attiecībā uz ieķīlāto nekustamo īpašumu. Turklāt lietu tiesības izlietošana un aizsardzība nav atkarīga no citas personas– kreditors to var izlietot neatkarīgi no citu personu, tajā skaitā nekustamā īpašuma īpašnieka, gribas.

Saistības ir saistošas tikai līdzējiem, kas savā starpā saistījušies ar darījumu. Trešajām personām no līdzēju saistībām neizriet nekādas tiesības un pienākumi, tāpēc nepastāv likumīgs pamats ierobežot trešās personas tiesības uz hipotēku, sakarā ar ko tā ir saglabājama.

Civillikuma 1373. pants noteic, ka hipotēku ieraksta zemesgrāmatās uz noteiktu nekustamo īpašumu, par kura īpašnieku apzīmēts šajās grāmatās ieķīlātājs. Pēc hipotēkas nostiprināšanas zemesgrāmatā iestājas likumos noteiktās sekas, kas kreditoram dod tiesību uz sava prasījuma nodrošinājumu, kā arī ar hipotēku nodrošinātās saistības neizpildes gadījumā – tiesības uz hipotēkas realizēšanu.

[11] Latgales apgabaltiesa atzīst, ka lietas iztiesāšanas gaitā nav apstiprinājies neviens no apelācijas sūdzības argumentiem, sakarā ar to apelācijas sūdzība ir noraidāma pilnīgi, bet prasība apmierināma daļēji, izņemot prasījumu par hipotēkas dzēšanu.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu, administratori prasībās, kas celtas to personu labā, kurām pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process un fiziskās personas maksātnespējas process, ja šīs personas ir attiecīgā tiesiskā darījuma vai neatļautas darbības, saistībā ar kuru celta prasība, dalībnieks vai cietušais, ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 7.punktu, valsts nodeva par prasības nodrošinājuma pieteikumu sastāda 70 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 11.punktā noteiktajam prasības summa prasībās par darījuma izbeigšanu vai atzīšanu par spēkā neesošu, ir apstrīdētā darījuma summa. Izskatāmajā lietā apstrīdētā darījuma summa sastāda 3500 EUR. Līdz ar to, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu valsts nodeva par iesniegto prasības pieteikumu sastāda 374,64 EUR (320 + 54,64 (4 % no 1366 (3500-2134).

Civilprocesa likuma 39.panta otrā daļa noteic, ka ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu atvasinājumu izgatavošanu, piegādāšanu, izsniegšanu, tulkošanu, rakstveida pierādījumu atgriešanu saistīto izdevumu apmēru un aprēķināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

2022.gada 11.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.20 "Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" 14.punkts noteic, ka izdevumu apmērs vienam pasta sūtījumam, ar kuru tiek nosūtītas tiesas pavēstes vai citi tiesas dokumenti, veido 2 EUR (spēkā ar 2022.gada 14.janvāri).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un VAS ,,Latvijas Pasts" tarifiem, ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā līdz 2022.gada 14.janvārim sastāda 11,84 EUR. Pēc 2022.gada 14.janvāra lietā ir nosūtīti trīs pasta sūtījumi. Līdz ar to kopējie ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 17,84 EUR.

Tādējādi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "b" apakšpunktu, 7.punktu, 39.panta 5.punktu un 42.panta pirmo daļu no katra atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva par pieteikumu par prasības nodrošinājumu 35,00 EUR, valsts nodeva par iesniegto prasības pieteikumu 187,32 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,92 EUR.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434. pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

apmierināt daļēji administratores /pers. A/ prasību pret /pers. B/, /pers. C/ par nekustamā īpašuma pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu, ar trešo personu /pers. D/.

Atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2019.gada 15.aprīļa pirkuma līgumu, kas noslēgts starp /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, par ½ domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./numurs A/, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 16,8 ha (izpildot kadastrālo uzmērīšanu, zemes īpašuma kopplatība var tikt precizēta), uz kura atrodas mājīpašums, kas sastāv no dzīvojamās ēkas ar piebūvi un piecām palīgēkām, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatās nodalījumā Nr./numurs B/, pirkumu.

Dzēst /pers.C/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./Numurs A/, kas ierakstīts Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/.

Noraidīt prasību daļā par nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs Nr./Numurs A/, Rēzeknes tiesas Rugāju pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/IV daļas 1., 2. iedaļā ar ierakstu 4.1. nostiprinātās ķīlas tiesības (hipotēkas) grozīšanu par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, nosakot, ka uz /pers. B/, personas kods /personas kods/, piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, ķīlas tiesības summa, līdz kādai sniedzas ķīlas tiesība ir 3500 EUR apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par pieteikumu par prasības nodrošinājumu 35,00 EUR un valsts nodevu par iesniegto prasības pieteikumu 187,32 EUR, kopā 222,32 EUR.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,92 EUR.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu par pieteikumu par prasības nodrošinājumu 35,00 EUR un valsts nodevu par iesniegto prasības pieteikumu 187,32 EUR, kopā 222,32 EUR.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,92 EUR.

Valsts nodeva iemaksājama jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot – saņēmējs: Valsts kase, NMR 90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, maksājuma mērķis: valsts nodeva, lietas identificēšanas dati.

Valsts labā piedzītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami jebkurā bankas iestādē, maksājuma uzdevumā norādot – saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000,saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499, kā arī norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt atbildētājiem termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu samaksu- 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās spēkā dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2023.gada 23.marta, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un, samaksājot drošības naudu 300 EUR kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods 39 TRELLV22, konta Nr.LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot personas vai juridiskās personas datus.

Tiesnese referente A.Šilova

Tiesnese S.Vasiļevska

Tiesnese I.Tabore